

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ ควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.

อ.พ. ๑๔/๒๕๕๕ สมัยสามัญทั่วไป

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่
www.parliament.go.th/library

ร่างพระราชบัญญัติ
ควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือญัติติ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภา และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร*

คณะรัฐมนตรี ซึ่งมีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕^[๑] ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ลงมติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕^[๒] ซึ่งเสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕^[๓] และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕^[๔]

การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีเหตุผลและความจำเป็น เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีสาระสำคัญและรายละเอียดบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ยังขาดเอกภาพ ระบบการควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ยังไม่ได้มาตรฐานและไม่ครอบคลุมถึงกระบวนการขนส่ง จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีเอกภาพ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาตตั้งแต่ต้น และสร้างระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น และเพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหารอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับบริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย^[๕]

โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีสาระสำคัญ คือ การจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ เพื่อให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน ออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์กำกับดูแลการอนุญาตและการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ควบคุมการประกอบกิจการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้มีเอกภาพ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาตตั้งแต่ต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบคุณภาพและตรวจสอบสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายให้ได้มาตรฐาน

^[๑] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.(๒๕๕๕). "มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติโรครบาดสัตว์ พ.ศ." [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕ เข้าถึงจาก http://www.cabinet.thaiqov.go.th/cc_main21.htm

^[๒] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.(๒๕๕๕). "ร่างพระราชบัญญัติโรครบาดสัตว์ พ.ศ." [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕ เข้าถึงจาก http://www.cabinet.soc.gov.th/soc/docimage.jsp?meet_yy=2555&top_serlno=99302148&rel_doc_seq=1&submit=+%B4%D9%F0%CD%A1%CA%D2%C3+

^[๓] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.(๒๕๕๕). "ร่างพระราชบัญญัติโรครบาดสัตว์ พ.ศ." [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕ เข้าถึงจาก <http://dmlib.parliament.go.th/dlview.php?url=aHR0cDovL2R5LnBhcmxpYW11bnQuZ228udGgvYml0c3Ry>

^[๔] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๕๕). "ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕." [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕ เข้าถึงจาก <http://eodoc.parliament.go.th/Result.aspx?docid=568036&detailid=793034>

^[๕] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.(๒๕๕๕). "ร่างพระราชบัญญัติโรครบาดสัตว์ พ.ศ." [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕ เข้าถึงจาก <http://dmlib.parliament.go.th/dlview.php?url=aHR0cDovL2R5LnBhcmxpYW11bnQuZ228udGgvYml0c3Ry>

ยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหารอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย อีกทั้งกำหนดบทลงโทษแก่ผู้รับใบอนุญาตที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ถูกสุขลักษณะ รวมถึงการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้หลักเกณฑ์การกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ผ่านมา พบว่าประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ ปัญหาเรื่องความสับสนในการบังคับใช้กฎหมาย อันเป็นผลมาจาก การตีความบทกฎหมายที่แตกต่างกัน ปัญหาเรื่องความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการมีข้อกำหนดตามกฎหมาย เนื่องจากหลักเกณฑ์และข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในกฎหมายรองที่ยากในการรวบรวมให้เป็นเรื่องเดียวกัน ความซ้ำซ้อนของกฎหมายลำดับรองของแต่ละหน่วยงาน ประกอบกับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มุ่งเน้นไปที่การฆ่าสัตว์มากกว่าการจำหน่ายเนื้อสัตว์ และไม่ครอบคลุมกับสัตว์ประเภทอื่น รวมทั้งมาตราต่าง ๆ ที่บังคับใช้ส่งผลต่อการปฏิบัติ นอกจากนี้ปัญหาเรื่องตัวกฎหมายแล้วยังพบปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน คือ ผู้ประกอบการต้องใช้เงินลงทุนสูงมากในการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน การขนส่งที่ไม่ได้มาตรฐาน พนักงานตรวจโรคสัตว์ก่อนทำการฆ่ามีไม่เพียงพอ และการรักษาซากสัตว์ไม่ถูกสุขลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปัญหาโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถดำเนินการลงโทษตามกฎหมายได้อย่างเต็มที่ ตลอดจนปัญหาเรื่องจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ไม่เพียงพอในการกำกับดูแลโรงฆ่าสัตว์ อันส่งผลให้เกิดการลักลอบฆ่าสัตว์ รวมทั้งบทกำหนดโทษไม่สอดคล้องกับสภาพความร้ายแรงของการกระทำความผิด และสภาพเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน¹²¹

โดยการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวทำให้การควบคุมมาตรฐานสุขอนามัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ การกำหนดให้โรงฆ่าสัตว์และกระบวนการฆ่าสัตว์ต้องผ่านการตรวจสอบมาตรฐานด้านสุขอนามัย จะเป็นการควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนครอบคลุมถึงกระบวนการขนส่งเนื้อสัตว์ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการตั้งโรงฆ่าสัตว์ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสร้างระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์ เพื่อให้การจำหน่ายได้มาตรฐานมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการสร้างความปลอดภัยด้านอาหาร และคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย และทำให้การกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตมีเอกภาพมากขึ้น โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาตั้งแต่ต้น

¹²¹ อุดม รัฐอมฤต และคณะ. (๒๕๕๐). รายงานภาพรวมฉบับสมบูรณ์การศึกษาวิจัยกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
๒. หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๓. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๕
๔. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.	๑๑
๕. คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย	๑๖
๖. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และแนวทางการแก้ไข	๓๒
๗. สรุปรายงานการศึกษาวិจัยกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์	๑๑๑
๘. สรุปผลการออกใบอนุญาตจัดตั้งโรงพักสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ และการฆ่าสัตว์ (มจส. ๒)	๑๑๖
๙. สถิติสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามโครงการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์	๑๒๖

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

นางสวีณา พลพิชน์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

วิทยากรเชี่ยวชาญ

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสุภัทร คำมุงคุณ

นายทศนารถ เมฆประยูร

นางสาวอัจฉรา ชุมเหล็ก

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

นางสาวสุนันท์ เจสสะ

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นิติกรปฏิบัติการ

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญการ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ตุลาคม ๒๕๕๕

หลักการและเหตุผล
แห่งร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีสาระสำคัญและรายละเอียดบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ยังขาดเอกภาพ ระบบการควบคุมและตรวจสอบ สุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ยังไม่ได้มาตรฐานและไม่ครอบคลุมถึงกระบวนการขนส่งเนื้อสัตว์ ดังนั้น เพื่อ กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีเอกภาพ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาต ตั้งแต่ต้น และสร้างระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์เพื่อการ จำหน่ายให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น และเพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหารอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้ บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑. วันบังคับใช้

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๒. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๕)

“สัตว์” หมายความว่า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร นกกระจอกเทศ ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เนื้อสัตว์” หมายความว่า เนื้อหรือส่วนอื่นของสัตว์ที่ตายแล้วและยังมิได้ปรุงแต่งให้เน่าเสีย หรือมิได้ปรุงแต่งเพื่อให้คงอยู่ไม่เน่าเปื่อย ทั้งที่ชำแหละแล้วและยังมิได้ชำแหละ

“การประกอบกิจการฆ่าสัตว์” หมายความว่า การดำเนินการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

“โรงฆ่าสัตว์” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการฆ่าสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้

“โรงพักสัตว์” หมายความว่า สถานที่พักสัตว์หรือกักสัตว์ก่อนทำการฆ่าตามพระราชบัญญัตินี้

“การจำหน่ายเนื้อสัตว์” หมายความว่า การนำเนื้อสัตว์ออกขาย จำหน่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือใช้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการมีไว้ในครอบครองซึ่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

“คณะกรรมการประจำจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัด

“จังหวัด” ให้หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“พนักงานตรวจโรคสัตว์” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจโรคในสัตว์หรือเนื้อสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมปศุสัตว์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๔. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่การออกกฎกระทรวงกำหนดอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ การลดหรือยกเว้นอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย การออกประกาศการอนุญาตฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กฎกระทรวงและประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (ร่างมาตรา ๕)

๕. คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

๕.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมอนามัย เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนายกสัตวแพทยสภา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้ง ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในด้านการค้า การลงทุน หรือการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ (ร่างมาตรา ๖)

๕.๒ การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘)

๕.๒.๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

๕.๒.๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งถูกแต่งตั้งแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือถูกแต่งตั้งเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง

ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

๕.๒.๓ เมื่อครบกำหนดตามวาระแล้ว หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม วาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

๕.๒.๔ การพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่น

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

๕.๓ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ (ร่างมาตรา ๙)

- (๑) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการ ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการออกกฎกระทรวง เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ และกำหนดมาตรการเพื่อเป็นการส่งเสริมและ สนับสนุนให้ผู้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ตามร่างมาตรา ๑๔
- (๓) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) กำกับดูแลการอนุญาตและการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๕.๔ การประชุมคณะกรรมการ

การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม หากประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ที่ประชุมต้องเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก โดยกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียง เป็นเสียงชี้ขาด (ร่างมาตรา ๑๐) ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการ ผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและออกเสียงในเรื่องนั้น (ร่างมาตรา ๑๑)

๕.๕ การแต่งตั้งคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้ การประชุมคณะกรรมการให้นำหลักเกณฑ์การประชุมคณะกรรมการมาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๒)

๕.๖ การออกคำสั่งเรียกผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

คณะกรรมการหรือคณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกผู้ซึ่งเกี่ยวข้องให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ (ร่างมาตรา ๑๓)

๕.๗ การกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์และกำหนดมาตรการเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๑๔)

- (๑) กำหนดชนิดของสัตว์
 - (๒) กำหนดประเภทของโรงฆ่าสัตว์
 - (๓) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แผนผัง และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ซึ่งต้องมีโรงพักสัตว์ด้วย
 - (๔) กำหนดวันและเวลาฆ่าสัตว์ วันและเวลาเปิดและปิดโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์
 - (๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ที่ถูกสุขลักษณะ
 - (๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดภายในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ ให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ มีการรวบรวมหรือกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและป้องกันการระบาดของโรคติดต่อหรือโรคระบาดจากสัตว์ และสุขลักษณะของผู้ปฏิบัติงานในโรงฆ่าสัตว์
 - (๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานการขนส่งสัตว์ไปยังโรงฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่าย
 - (๘) กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บข้อมูลของสัตว์ที่เข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ และเนื้อสัตว์ ที่ออกจากโรงฆ่าสัตว์ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบย้อนกลับและเรียกคืนเนื้อสัตว์
 - (๙) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน การเพิกถอนการขึ้นทะเบียน และคุณสมบัติของบุคคลซึ่งจะได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานตรวจโรคสัตว์
- การออกกฎกระทรวงดังกล่าว ให้สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขให้แตกต่างกันได้ตามชนิดของสัตว์และประเภทของโรงฆ่าสัตว์

๖. การประกอบกิจการฆ่าสัตว์

๖.๑ การยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์

๖.๑.๑ การประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๑๕)

๖.๑.๒ การยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้ยื่นต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๑๖)

- (๑) วัน เดือน ปี ที่ประสงค์จะเริ่มประกอบกิจการฆ่าสัตว์
- (๒) ชื่อและที่อยู่ของผู้ขอรับใบอนุญาต หากผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลต้องยื่นเอกสารแสดงการเป็นนิติบุคคลด้วย
- (๓) สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์
- (๔) รายละเอียดเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการดำเนินการฆ่าสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามร่างมาตรา ๑๕ (๑) (๒) (๓) (๕) และ (๖)

๖.๒ การพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

๖.๒.๑ ตั้งคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ โดยในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมอนามัย และผู้อำนวยการเขตในพื้นที่ที่จะมีการประกอบกิจการฆ่าสัตว์เขตละหนึ่งคน เป็นกรรมการ ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ทหารยุทธธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะมีการประกอบกิจการฆ่าสัตว์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละหนึ่งคน เป็นกรรมการ โดยมีนายทะเบียนเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ให้นำหลักเกณฑ์การประชุมคณะกรรมการ และการออกคำสั่งเรียกผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณา มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำจังหวัดโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๗)

๖.๒.๒ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอรับใบอนุญาตและได้ตรวจสอบคำขอ รวมทั้งเอกสารและหลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดที่โรงฆ่าสัตว์นั้นตั้งอยู่ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยคณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจากนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๑๘)

๖.๒.๓ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดเห็นชอบในแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง

โรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (ร่างมาตรา ๑๙)

๖.๒.๔ เมื่อดำเนินการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ และติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการประกอบกิจการฆ่าสัตว์เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งให้คณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดตรวจสอบว่าได้ก่อสร้างตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบหรือไม่ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ให้ใบอนุญาต ในกรณีที่ปรากฏว่าการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ไม่เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ คณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง (ร่างมาตรา ๒๐)

๖.๒.๕ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า การก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ หรือกรณีเห็นว่าโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบได้ ให้เสนอความเห็นต่อผู้อนุญาตเพื่อพิจารณาต่อไป (ร่างมาตรา ๒๑)

๖.๓ การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์

ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นจากคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัด (ร่างมาตรา ๒๒)

๖.๔ ใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์

๖.๔.๑ ใบอนุญาตมีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๒๓) การยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ยื่นก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาต จนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือพ้นระยะเวลาอุทธรณ์สามสิบวันนับแต่วันที่ให้หนังสือแจ้งคำสั่ง การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๒๔)

๖.๔.๒ การโอนใบอนุญาตให้บุคคลอื่น ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้โอนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการต่อไปให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกมีหนังสือแจ้งชื่อของทายาทที่จะประกอบกิจการแทนให้นายทะเบียนตรวจภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย หากมิได้แจ้งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ (ร่างมาตรา ๒๖ และร่างมาตรา ๒๗)

๖.๔.๓ ในกรณีใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๒๘)

๖.๔.๔ ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของผู้อนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่ง โดยคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๒๙)

๖.๕ การเลิกประกอบกิจการฆ่าสัตว์

ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะเลิกประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนเลิกประกอบกิจการ และต้องส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ โดยต้องดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง หากผู้รับใบอนุญาตมิได้ดำเนินการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งและกำหนดระยะเวลาให้ผู้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ (ร่างมาตรา ๓๐)

๗. พนักงานตรวจโรคสัตว์

การแต่งตั้งพนักงานตรวจโรคสัตว์เพื่อตรวจสอบและควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ต้องแต่งตั้งจากสัตวแพทย์ หรือบุคคลซึ่งผ่านการศึกษาและฝึกอบรมด้านการตรวจโรคในสัตว์หรือการตรวจเนื้อสัตว์จากในประเทศหรือต่างประเทศตามหลักสูตรที่กรมปศุสัตว์กำหนดและได้รับการรับรองจากสัตวแพทย์สภา และได้รับการขึ้นทะเบียนไว้กับกรมปศุสัตว์ (ร่างมาตรา ๓๑)

๘. การฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

๘.๑ ผู้ใดประสงค์จะฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ให้แจ้งจำนวนสัตว์ที่จะฆ่า วันและเวลาที่จะดำเนินการฆ่าสัตว์ และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ต่อพนักงานท้องถิ่น และเสียอากรการฆ่าสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๓๒) โดยต้องนำสัตว์ไปยังโรงพักสัตว์ และจะต้องฆ่าสัตว์นั้นในโรงฆ่าสัตว์ตามวันและเวลาที่พนักงานท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๓๓) หากต้องการนำสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจโรคสัตว์ (ร่างมาตรา ๓๔)

๘.๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นเป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจสั่งงดการฆ่าสัตว์และแยกสัตว์นั้นไว้เพื่อตรวจพิสูจน์ เมื่อตรวจพิสูจน์แล้วพบว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นไม่เป็นโรค หรือมีความเหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีคำสั่งให้ดำเนินการฆ่าสัตว์นั้นได้

แต่ถ้าปรากฏว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นเป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีคำสั่งงดการฆ่าสัตว์และแจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นเพื่อคืนเงินอากรการฆ่าสัตว์แก่ผู้ที่ประสงค์จะฆ่าสัตว์นั้น กรณีที่เกิดโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ที่จะฆ่าเป็นโรคระบาด ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ (ร่างมาตรา ๓๕)

๘.๓ เมื่อได้ฆ่าสัตว์แล้ว ก่อนที่จะนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์จะต้องได้รับการรับรองพนักงานตรวจโรคสัตว์ให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น หากเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ฆ่าเป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์ทั้งหมด หรือบางส่วน หรือสั่งให้จัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคก่อนได้ การรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๓๖)

๙. การจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่า

๙.๑ ผู้ใดประสงค์จะจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่าให้นำเนื้อสัตว์นั้นส่งคืนในสภาพที่ยังมิได้ชำแหละไปให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจ หรือในกรณีที่ไม่สามารถนำเนื้อสัตว์ไปให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจได้ จะขอให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ไปตรวจเนื้อสัตว์นั้นก็ได้ โดยเสียค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อพนักงานตรวจโรคสัตว์ได้ตรวจแล้วเห็นว่าเป็นเนื้อสัตว์ที่จะใช้เป็นอาหารได้ ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์รับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น แต่ถ้าพนักงานตรวจโรคสัตว์เห็นว่าเนื้อสัตว์นั้นไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งให้จัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคได้ การรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๓๗)

๙.๒ ห้ามจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ถูกฆ่าโดยมิได้มีการแจ้ง หรือมิได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๘)

๙.๓ ห้ามฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ เว้นแต่ ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่นั้นไม่มีโรงฆ่าสัตว์ หรือมีเหตุผลสมควรเป็นพิเศษ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการฆ่าสัตว์มีอำนาจประกาศให้เป็นท้องที่ที่ได้รับการยกเว้นให้ทำการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ได้ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง เสียอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถประกาศได้ทัน จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และเสียอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๓๙)

๙.๔ อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ เรียกเก็บในเขตท้องที่นั้น โดยให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น (ร่างมาตรา ๔๐)

๑๐. การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

๑๐.๑ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ถูกสุขลักษณะ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บข้อมูลของสัตว์ที่เข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ และเนื้อสัตว์ที่ออกจากโรงฆ่าสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในเวลาที่เห็นสมควร หากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวต่อผู้อนุญาต และผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดเวลาครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ (ร่างมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๔๒)

๑๐.๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตอีกภายในหนึ่งปี ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ (ร่างมาตรา ๔๓) ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๔๕)

๑๑. พนักงานเจ้าหน้าที่

๑๑.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๔๖)

(๑) เข้าไปในสถานที่ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ โดยไม่ได้รับอนุญาต หากเข้าไปเพื่อทำการค้นต่อมียุทธภัณฑ์ เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้จะมีการยกย้าย ชุกซ่อน หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้ทำการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น

(๒) เข้าไปในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เข้าไปในสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) สั่งให้หยุดยานพาหนะเพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เข้าไปในยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือเนื้อสัตว์เพื่อตรวจสอบมาตรฐานการขนส่งสัตว์ไปยังโรงฆ่าสัตว์ และการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่าย หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด

(๖) ยึดหรืออายัด เอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี

(๗) มีหนังสือเรียกผู้รับใบอนุญาต ผู้จำหน่ายเนื้อสัตว์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ด้วยคำหรือชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินคดี

(๘) จับกุมบุคคลขณะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ให้อธิบดีมีอำนาจวางระเบียบในการปฏิบัติการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ

๑๑.๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๔๙) และในการจับกุมผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๕๐)

๑๒. บทกำหนดโทษ

๑๒.๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ซึ่งเรียกมาให้ด้วยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๕๑)

๑๒.๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานการขนส่งสัตว์ไปยังโรงฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๕๒)

๑๒.๓ ผู้ใดประกอบกิจการฆ่าสัตว์โดยมิได้รับอนุญาต หรือฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ นอกโรงฆ่าสัตว์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๕๓)

๑๒.๔ ผู้รับใบอนุญาตไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ใบอนุญาตสูญหายแล้ว ไม่ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย หรือไม่ส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท (ร่างมาตรา ๕๔)

๑๒.๕ ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดวันและเวลาฆ่าสัตว์ วันและเวลาเปิดและปิดโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ ไม่แจ้งเลิกประกอบกิจการแจ้งแก่นายทะเบียนทราบไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ก่อนเลิกประกอบกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนที่ให้ดำเนินการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๕๕)

๑๒.๖ ผู้ใดฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ โดยไม่แจ้งจำนวนสัตว์ที่จะฆ่า วันและเวลาที่ จะฆ่าสัตว์ และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ต่อพนักงานท้องถิ่น ฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ไม่ตรงตามวันและเวลาที่พนักงาน

หลังถิ่นกำหนด หรือจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่าโดยไม่ผ่านการตรวจของพนักงานตรวจโรคสัตว์ จะต้องระวางโทษ ดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๕๖)

- (๑) โศหรือกระป๋อง ต้องระวางโทษปรับตัวละไม่เกินห้าหมื่นบาท เรียงตามรายตัวสัตว์
- (๒) แพะ แกะ สุกร หรือนกกระจอกเทศ ต้องระวางโทษปรับตัวละไม่เกินสามหมื่นบาท เรียงตามรายตัวสัตว์
- (๓) ไก่ เป็ด ห่าน หรือสัตว์ปีกอื่น ต้องระวางโทษปรับตัวละไม่เกินหนึ่งพันบาท เรียงตามรายตัวสัตว์
- (๔) สัตว์อื่น ต้องระวางโทษปรับตัวละไม่เกินสองหมื่นบาท เรียงตามรายตัวสัตว์

๑๒.๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฆ่าสัตว์เกินจำนวนสัตว์ที่ผู้ประสงค์จะฆ่าได้แจ้งไว้ ต้องระวางโทษปรับตามอัตราที่กำหนดในมาตรา ๕๖ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี โดยเรียงตามรายตัวสัตว์ที่ฆ่าเกินจำนวน (ร่างมาตรา ๕๗)

๑๒.๘ ผู้ใดฝ่าฝืนนำสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ โดยมิได้รับอนุญาตของพนักงานตรวจโรคสัตว์ ฆ่าสัตว์และนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานตรวจโรคสัตว์จะรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ถูกฆ่าโดยมิได้มีการแจ้ง หรือมิได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้นโดยมีคำสั่งของพนักงานตรวจโรคสัตว์ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นเป็นโรคระบาด หรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจสั่งงดการฆ่าสัตว์และแยกสัตว์นั้นไว้เพื่อตรวจพิสูจน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๕๘)

๑๒.๙ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๕๙)

๑๒.๑๐ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่การประกอบกิจการฆ่าสัตว์ โดยมิได้รับอนุญาต หรือฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ ให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดและผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้วินิจฉัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้อธิบดีคัดเลือกตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป (ร่างมาตรา ๖๐)

๑๓. บทเฉพาะกาล

๑๓.๑ ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งว่ามีการแต่งตั้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่แทน (ร่างมาตรา ๖๑)

๑๓.๒ ใบอนุญาตหรือการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังมีผลใช้บังคับในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าใบอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นเป็นใบอนุญาตหรือการอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้มีอายุคงเหลือสามปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุ หากผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะประกอบกิจการฆ่าสัตว์ต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๒)

๑๓.๓ บรรดาคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการกับคำขออนุญาตดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๓)

๑๓.๔ ให้บรรดาห้องที่กั้นคานที่ประกาศกำหนดตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นห้องที่ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศยกเว้นให้ฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ จนกว่าจะมีการยกเลิกประกาศดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖๔)

๑๓.๕ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๖๕)

อัตราอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย

(๑) อาการการฆ่าสัตว์		
(ก) โค	ตัวละ	๒๐ บาท
(ข) กระบือ	ตัวละ	๒๕ บาท
(ค) สุกรหรือนกกกระจอกเทศ	ตัวละ	๑๕ บาท
(ง) สุกรที่มีน้ำหนักต่ำกว่า ๒๒.๕ กิโลกรัม	ตัวละ	๑๐ บาท
(จ) แพะหรือแกะ	ตัวละ	๑๐ บาท
(ฉ) ไก่ เป็ด หรือห่าน	ตัวละ	๒ บาท
(ช) สัตว์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ตัวละ	๒๐ บาท
(๒) ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์		
(ก) โค	ตัวละ	๒๐ บาท
(ข) กระบือ	ตัวละ	๒๕ บาท
(ค) สุกรหรือนกกกระจอกเทศ	ตัวละ	๑๕ บาท
(ง) สุกรที่มีน้ำหนักต่ำกว่า ๒๒.๕ กิโลกรัม	ตัวละ	๑๐ บาท
(จ) แพะหรือแกะ	ตัวละ	๑๐ บาท
(ฉ) ไก่ เป็ด หรือห่าน	ตัวละ	๒ บาท
(ช) สัตว์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ตัวละ	๒๐ บาท
(๓) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต		
(ก) ใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(ข) การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	
(ค) การโอนใบอนุญาต	ครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	
(ง) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(๔) ค่าใช้จ่าย		
(ก) ค่าพาหนะของพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามระเบียบว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปยัง		
ของทางราชการ		
(ข) ค่าเบี้ยเลี้ยงของพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามระเบียบว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป		
ราชการของทางราชการ		

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีสาระสำคัญและรายละเอียดบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ซึ่งยังขาดเอกภาพ ระบบการควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ยังไม่ได้มาตรฐานและไม่ครอบคลุมถึงกระบวนการขนส่งเนื้อสัตว์ ดังนั้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีเอกภาพ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาตตั้งแต่ต้น และสร้างระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหารอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ระบบการควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งการขนส่งสัตว์ไปยังโรงฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่าย โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการประกอบกิจการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งได้แก่ โค กระบือ แพะ แกะ สุนัข นกกระทา ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์อื่นที่จะกำหนดตามกฎหมายกระทรวง เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ การกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรี ในการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน ให้ คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ พิจารณาวินิจฉัย อุทธรณ์ รวมทั้งกำกับดูแลการอนุญาตและการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๗)

๒.๓ การยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ กำหนดให้ผู้ที่จะ ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมด้วยแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี วัน เดือน ปี ที่ประสงค์จะเริ่มประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ชื่อและที่อยู่ของ ผู้ขอรับใบอนุญาต ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลจะต้องยื่นเอกสารแสดงการเป็นนิติบุคคล ด้วย สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการดำเนินการฆ่าสัตว์ ต่อนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

๒.๔ การพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

(๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ โดยในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรม ควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมอนามัย และผู้อำนวยการเขตพื้นที่ที่มีการตั้งโรงฆ่าสัตว์เขตพื้นที่ละหนึ่งคน เป็นกรรมการ ในจังหวัดอื่นนอกจาก กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ทรพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการตั้งโรงฆ่าสัตว์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละหนึ่งคน เป็นกรรมการ โดยมีนายทะเบียนเป็นกรรมการและเลขานุการ (ร่างมาตรา ๑๗)

(๒) เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอรับใบอนุญาตและตรวจสอบคำขอและเอกสาร หลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการ ฆ่าสัตว์ประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็น โดยคณะกรรมการจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจากนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๑๘)

(๓) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำ จังหวัดเห็นชอบในแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์แล้ว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการยื่นคำขอ อนุญาตก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายว่าด้วย โรงงานต่อไป (ร่างมาตรา ๑๙)

(๔) เมื่อได้ดำเนินการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ และติดตั้งเครื่องจักร และอุปกรณ์ในการประกอบกิจการฆ่าสัตว์เรียบร้อยแล้ว ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแจ้งให้คณะกรรมการ พิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดตรวจสอบว่าได้ก่อสร้างตามแผนงานการ ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบหรือไม่ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่ปรากฏว่าโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ไม่เป็นไปตามแผนงานการประกอบ

กิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ คณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องได้ (ร่างมาตรา ๒๐)

(๕) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่าโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ หรือกรณีเห็นว่าโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จไม่สามารถแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ ให้เสนอความเห็นต่อผู้อนุญาตเพื่อพิจารณาต่อไป (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๕ การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์

เมื่ออธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้เป็นผู้อนุญาตได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดแล้ว จะต้องพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๖ ใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ กำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๒๓) และกำหนดให้การขอต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่า ผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งมิให้ผู้อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๒๕) และกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์สามารถโอนให้แก่บุคคลอื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต ส่วนกรณีและผู้รับใบอนุญาตตายหรือไปเป็นของทายาท (ร่างมาตรา ๒๖ และร่างมาตรา ๒๗) ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย (ร่างมาตรา ๒๘) และกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของผู้อนุญาต ในกรณีที่ใบอนุญาตให้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งผลการไม่อนุญาต โดยกำหนดให้คณะกรรมการจะต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ (ร่างมาตรา ๒๙)

๒.๗ การเลิกประกอบกิจการฆ่าสัตว์ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะเลิกประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบเป็นหนังสือไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนเลิกประกอบกิจการ และต้องส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ โดยต้องดำเนินการดูแลความสะอาดเรียบร้อยในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ก่อนการเลิกประกอบกิจการหากผู้รับใบอนุญาตมิได้ดำเนินการดูแลความสะอาดเรียบร้อยในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ตามที่กำหนดไว้ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งและกำหนดระยะเวลาให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๘ พนักงานตรวจโรคสัตว์ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ โดยจะต้องแต่งตั้งจากสัตวแพทย์ หรือบุคคลซึ่งผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าด้านสัตวแพทยศาสตร์หรือการตรวจเนื้อสัตว์จากในประเทศหรือต่างประเทศตามหลักสูตรซึ่งกรมปศุสัตว์กำหนดและได้รับการรับรองจากสัตวแพทยสภา ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมปศุสัตว์ เพื่อให้การตรวจสอบและควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ดำเนินการโดยบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๑)

๒.๙ การฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

(๑) กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ แจ้งจำนวนสัตว์ที่จะฆ่า วัน และเวลาที่จะดำเนินการฆ่าสัตว์ และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ต่อพนักงานท้องถิ่น และจะต้องเสียอากรการฆ่าสัตว์ด้วย (ร่างมาตรา ๓๒) โดยต้องนำสัตว์ไปยังโรงพักสัตว์ และจะต้องฆ่าสัตว์นั้นในโรงฆ่าสัตว์ตามวันและเวลาที่พนักงานท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๓๓)

(๒) ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นเป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์เป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจสั่งการฆ่าสัตว์และแยกสัตว์นั้นไว้เพื่อตรวจพิสูจน์ เมื่อได้ตรวจพิสูจน์แล้วพบว่าสัตว์นั้นไม่เป็นโรคหรือมีความเหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีคำสั่งให้ดำเนินการฆ่าสัตว์นั้นได้ แต่ถ้าปรากฏว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นเป็นโรคระบาด เป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์สั่งให้งดการฆ่าสัตว์และแจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นให้คืนเงินอากรการฆ่าสัตว์แก่ผู้ที่ประสงค์จะฆ่าสัตว์นั้น และกรณีที่เกิดโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ที่จะฆ่าเป็นโรคระบาด ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ (ร่างมาตรา ๓๕)

(๓) เมื่อฆ่าสัตว์แล้ว พนักงานตรวจโรคสัตว์จะต้องมีการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้นก่อนที่จะนำออกจากโรงฆ่าสัตว์ หากเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ฆ่าเป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งให้จัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคก่อนได้ (ร่างมาตรา ๓๖)

๒.๑๐ การจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่า กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่า สามารถนำเนื้อสัตว์นั้นซึ่งอยู่ในสภาพที่ยังมิได้ชำแหละไปให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจ หรือในกรณีที่ไม่สามารถนำเนื้อสัตว์ไปให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจได้ จะขอให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ไปตรวจเนื้อสัตว์นั้นก็ได้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายเอง และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วย เมื่อพนักงานตรวจโรคสัตว์ได้ตรวจแล้วเห็นว่าเป็นเนื้อสัตว์ที่ใช้เป็นอาหารได้ ให้รับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น ในกรณีที่พนักงานตรวจโรคสัตว์เห็นว่าเนื้อสัตว์นั้นไม่เหมาะสมที่จะใช้เพื่อเป็นอาหาร พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งให้จัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคก่อนได้ (ร่างมาตรา ๓๗)

๒.๑๑ การจำหน่ายเนื้อสัตว์ กำหนดห้ามจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ถูกฆ่าโดยมิได้มีก วนเจ้า หรือมิได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๘)

๒.๑๒ การฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ กำหนดห้ามมิให้ ุ เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ เว้นแต่ท้องที่ไม่มีโรงฆ่าสัตว์ หรือกรณีที่มีเหตุผลสมควรเป็น พิเศษ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการ ฆ่าสัตว์มีอำนาจประกาศให้เป็นท้องที่ที่ได้รับยกเว้นให้ทำการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ได้ แต่การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด และต้องชำระค่าอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และค่าใช้จ่ายของ พนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วย และในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถดำเนินการ ประกาศได้ทัน ได้กำหนดให้สามารถฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด และต้องชำระค่าอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และค่าใช้จ่ายของ พนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วย (ร่างมาตรา ๓๙)

๒.๑๓ อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ กำหนดให้อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ที่เรียกเก็บ ในเขตท้องถื่นใด ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

๒.๑๔ การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ถูกสุขลักษณะ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์ และโรงพักสัตว์ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บข้อมูลของสัตว์ที่เข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ และเนื้อสัตว์ที่ออกจากโรงฆ่าสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับ ใบอนุญาตปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในเวลาที่เห็นสมควร หากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้ พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวต่อผู้อนุญาต และผู้อนุญาตมีอำนาจสั่ง พักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดเวลาครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ (ร่างมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๔๒)

(๒) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาต เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตอีกภายในหนึ่งปี ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ (ร่างมาตรา ๔๓)

(๓) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง (ร่างมาตรา ๔๔)

๒.๑๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสถานที่ฆ่าสัตว์หรือการจำหน่ายเนื้อสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาต เข้าไปในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตในระหว่างการดำเนินการฆ่าสัตว์หรือระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ สั่งให้หยุดยานพาหนะที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีภาวการณ์ทำความผิด

(๓) เข้าไปในยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือเนื้อสัตว์ เพื่อตรวจสอบมาตรฐานการขนส่งสัตว์ไปยังโรงฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่ายหรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด

(๔) ยึด आयัด เอกสารหลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี

(๕) มีหนังสือเรียกผู้รับใบอนุญาต ผู้จำหน่ายเนื้อสัตว์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินคดี

(๖) จับกุมบุคคลขณะกระทำความผิด และกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๘๖ และร่างมาตรา ๕๐)

๒.๑๖ บทกำหนดโทษ การกำหนดโทษของการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ใช้เกณฑ์ในการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาคือ การจำคุกหนึ่งปีต่อโทษปรับสองหมื่นบาท โดยกำหนดให้อธิบดีสามารถเปรียบเทียบปรับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เว้นแต่กรณีการประกอบกิจการฆ่าสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาตและการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่ใช่การยกเว้น (ร่างมาตรา ๕๑ ถึงร่างมาตรา ๖๐)

๒.๑๗ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เป็นพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งการแต่งตั้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่แทน (ร่างมาตรา ๖๑)

(๒) กำหนดให้ใบอนุญาตหรือการอนุญาตที่ได้ให้ไว้แล้ว ถือว่าเป็นใบอนุญาตหรือการอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้ใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อสิ้นอายุหากผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะประกอบกิจการฆ่า

สัตว์ต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๒)

(๓) กำหนดให้ดำเนินการกับคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๓)

(๔) กำหนดให้ท้องที่กั้นดงที่ประกาศไว้แล้วเป็นท้องที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศยกเว้นให้ฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ จนกว่าจะมีการยกเลิก (ร่างมาตรา ๖๔)

(๕) กำหนดให้กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๕)

๒.๑๘ อัตราอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย กำหนดอัตราอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานการณ์และเศรษฐกิจในปัจจุบัน

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย*

๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.
๒. หน่วยงาน / กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย

จากการที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก จึงต้องมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามความตกลงต่างๆ โดยเฉพาะมาตรการสุขอนามัยและความปลอดภัยด้านอาหารภายใต้ความตกลง SPS ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามความตกลงดังกล่าว ประเทศไทยจึงมีนโยบายที่จะก้าวสู่การเป็นครัวโลก (Food World) ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นครัวโลกคือ การคุ้มครองผู้บริโภคจากโรคที่เกิดจากอาหารและครอบครัวไปถึงห่วงโซ่อาหารทั้งระบบ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การขนส่ง การเก็บและสุดท้ายที่การบริโภค ซึ่งเนื้อสัตว์ถือเป็นอาหารที่เป็นสินค้าสำคัญของประเทศไทย เนื่องจากมีความต้องการของประเทศไทยและต่างประเทศในปริมาณสูง แต่การส่งออกเนื้อสัตว์นั้นจำเป็นต้องแข่งขันทางการค้ากับนานาประเทศ โดยมีการกีดกันทางการค้ากับประเทศคู่แข่งโดยอาศัยหลักเกณฑ์ด้านสุขอนามัยของเนื้อสัตว์ ดังนั้น การควบคุมดูแลคุณภาพและความปลอดภัยของเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายแก่ผู้บริโภคทั้งชาวไทย และต่างประเทศจึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และได้กำหนดนโยบายคุ้มครองผู้บริโภคในทุกมิติที่จะได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับความปลอดภัยในอาหารที่บริโภค โดยปลอดภัยจากเชื้อโรค สารตกค้างที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น

กรมปศุสัตว์ได้รับนโยบายความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) จากรัฐบาล โดยเฉพาะกระบวนการผลิตเนื้อสัตว์ ตั้งแต่ฟาร์มจนไปสู่โต๊ะอาหาร (From Farm to Table) จึงเป็นภารกิจหนึ่งของกรมปศุสัตว์ที่จะคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนชาวไทยควรได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับเนื้อสัตว์ที่ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ การที่จะให้ประชาชนได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ปลอดภัยจำเป็นต้องมีระบบการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพความปลอดภัยด้านการผลิตทุกขั้นตอนตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การฆ่าสัตว์ การจำหน่ายเนื้อสัตว์จนถึงผู้บริโภค แต่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมุ่งควบคุมแต่เฉพาะกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์รวมถึงกระบวนการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่ายเท่านั้น

โรงฆ่าสัตว์เป็นสถานที่แปรสภาพจากสัตว์ที่มีชีวิตเป็นเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เพื่อกระจายบริโภคในครัวเรือน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าโรงฆ่าสัตว์เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสุขอนามัยของผู้บริโภค โดยหากดำเนินการในสถานที่ที่ไม่ถูกสุขลักษณะจะส่งผลถึงสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค ซึ่งการผลิตนอกจากจะต้องกระทำในโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน มีกรรมวิธีการฆ่าสัตว์ที่ถูกต้อง มีการตรวจสอบสัตว์และซากสัตว์ที่ดีแล้ว โรงฆ่าสัตว์จะต้องมีการจัดการด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมที่ดีอีกด้วย มีการตรวจสอบสิ่งที่จะช่วยป้องกันและลดการปนเปื้อนของเชื้อโรคและสิ่งสกปรกต่างๆ จากโรงงาน คนงาน เครื่องมือ และเครื่องใช้ ไปยังเนื้อสัตว์

ที่มา : กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปัจจุบันกระบวนการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายนั้นถูกบังคับและควบคุมโดยพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการควบคุมและตรวจสอบเพื่อให้กระบวนการฆ่าสัตว์เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร กล่าวคือ มีการควบคุมสุขลักษณะในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ ๓ ประการด้วยกัน กล่าวคือ การตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ สุขอนามัยในโรงฆ่าสัตว์และสุขอนามัยในขั้นตอนการฆ่าสัตว์ และกำหนดมาตรฐานสุขอนามัยทั้งสามเรื่องดังกล่าว ซึ่งพบว่ากฎหมาย ได้บัญญัติขั้นตอนและกระบวนการในการควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยด้านต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ก็ยังพบปัญหาหลายประการ เช่น กระบวนการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ไม่มีความเป็นเอกภาพบุคลากรที่ทำหน้าที่ควบคุมสุขอนามัยในสัตว์ก่อนทำการฆ่า และภายหลังทำการฆ่าขาดความรู้และประสบการณ์ มีการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ รวมถึงบทกำหนดโทษไม่สอดคล้องกับสภาพความร้ายแรงของความผิดและสภาพของเศรษฐกิจในปัจจุบัน เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศให้ได้รับการบริโภคเนื้อสัตว์ที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยจากเชื้อโรค

๔.วัตถุประสงค์และเป้าหมายภารกิจ

๔.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายภารกิจ

เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศให้ได้รับการบริโภคเนื้อสัตว์ที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยจากเชื้อโรค

๔.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากในปัจจุบันมีการบริโภคเนื้อสัตว์กันอย่างแพร่หลายทั้งภายในและนอกประเทศ แต่เนื้อสัตว์ที่ใช้ในการบริโภคภายในประเทศนั้นกลับไม่ถูกสุขลักษณะและยังไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัย ด้านอาหารเท่าที่ควร ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจาก กระบวนการฆ่าสัตว์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบความถูกสุขลักษณะของสัตว์ที่จะทำการฆ่าและเนื้อสัตว์ที่ได้จากการฆ่า ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการตรวจสอบ รวมถึงกระบวนการขนส่งเนื้อสัตว์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมกระบวนการขนส่งเนื้อสัตว์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ เพื่อจำหน่ายนี้ เพื่อให้การคุ้มครองผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากเนื้อสัตว์ที่ใช้บริโภคเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ

๔.๓ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

เพื่อให้กระบวนการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์เป็นไปอย่างถูกสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานของการประกอบกิจการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายในด้านความปลอดภัยด้านอาหารมีความเป็นเอกภาพ
- (๒) โรงฆ่าสัตว์ต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
- (๓) โรงฆ่าสัตว์ต้องมีการจัดการด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมที่ดี

(๔) กระบวนการฆ่าสัตว์ต้องถูกสุขลักษณะและได้มาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร

(๕) ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกสุขลักษณะและมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารต้องมีความรู้และมีประสบการณ์ในด้านการตรวจสอบมาตรฐานดังกล่าว

(๖) กระบวนการขนส่งเนื้อสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่ายต้องถูกสุขลักษณะ

(๗) ห้ามมิให้มีการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่าย

(๘) บทกำหนดโทษต้องสอดคล้องกับสภาพความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด และสภาพเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน

(๙) อัตราค่าอากรและค่าธรรมเนียม ต้องมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของเศรษฐกิจและต้องกำหนดโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์เป็นบริการสาธารณะที่เอื้อประโยชน์กับนโยบายความปลอดภัยด้านอาหารของผู้บริโภค เป็นสำคัญ

๔.๔ มาตรการที่จะบรรลุดูวัตถุประสงค์ของภารกิจ มีดังต่อไปนี้

๑. ขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ แก่สัตว์ประเภท โค กระบือ แพะ แกะ สุกร นกกระทา ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์อื่นที่จะกำหนดตามกฎหมายกระทรวง เพื่อให้ประชาชนได้รับบริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย

๒. การกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

๓. กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการฆ่าสัตว์ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาต พร้อมด้วยแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ และดำเนินการฆ่าสัตว์ต่อนายทะเบียน

๔. การพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์

(๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัด

(๒) คณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็น โดยคณะกรรมการจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจากนายทะเบียน

(๓) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดเห็นชอบ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายว่าด้วยโรงงานต่อไป

(๔) เมื่อได้ดำเนินการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์แล้ว ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแจ้งให้คณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดตรวจสอบว่าได้ก่อสร้างตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบหรือไม่

(๕) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ของจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบไว้แล้ว ความเห็นต่อผู้อนุญาตเพื่อพิจารณาต่อไป

๕. การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์

เมื่ออธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้เป็นผู้อนุญาตได้รับความเห็นจากคณะกรรมการพิจารณาแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ประจำจังหวัดแล้ว จะต้องพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็น

๖. กำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาต และกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของผู้อนุญาต ในกรณีที่ใบอนุญาตให้คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัยการไม่อนุญาต โดยกำหนดให้คณะกรรมการจะต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

๗. กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะเลิกประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบเป็นหนังสือไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนเลิกประกอบกิจการ และต้องส่งคืนใบอนุญาตให้นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ

๘. กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ โดยจะต้องแต่งตั้งจากสัตวแพทย์ หรือบุคคลซึ่งผ่านการศึกษา และมีอบรมด้านการตรวจโรคในสัตว์ไว้แล้ว ตรวจเนื้อสัตว์จากในประเทศหรือต่างประเทศตามหลักสูตรซึ่งกรมปศุสัตว์กำหนดและได้รับการรับรองจากสัตวแพทย์สภา ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมปศุสัตว์

๙. การฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

(๑) กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ แจ้งเจ้าหน้าที่ที่จะฆ่าวัน และเวลาที่จะดำเนินการฆ่าสัตว์ และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ต่อพนักงานท้องถิ่น และจะต้องเสียค่าธรรมเนียมฆ่าสัตว์ด้วย โดยต้องนำสัตว์ไปยังโรงพักสัตว์และจะต้องฆ่าสัตว์นั้นในโรงฆ่าสัตว์ตามวันและเวลาที่พนักงานท้องถิ่นกำหนด

(๒) ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ที่จะฆ่าเป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคที่มีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์เป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจสั่งงดการฆ่า และแยกสัตว์นั้นไว้เพื่อตรวจพิสูจน์ เมื่อได้ตรวจพิสูจน์แล้วพบว่าสัตว์นั้นไม่เป็นโรคหรือมีความเหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีคำสั่งให้ดำเนินการฆ่าสัตว์นั้นได้ แต่ถ้าปรากฏว่าสัตว์ที่จะฆ่าเป็นโรคระบาด เป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์สั่งให้งดการฆ่าสัตว์และแจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นให้คืนเงินอากรการฆ่าสัตว์แก่ผู้ที่ประสงค์จะฆ่าสัตว์นั้น และกรณีที่เกิดโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ที่จะฆ่าเป็นโรคระบาด ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

(๓) เมื่อฆ่าสัตว์แล้ว พนักงานตรวจโรคสัตว์จะต้องมีการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น ก่อนที่จะนำออกจากโรงฆ่าสัตว์ หากเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ฆ่าเป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งให้จัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคก่อนได้

๑๐. การจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่า กำหนดให้ผู้ประสงคจะจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่า สามารถนำเนื้อสัตว์นั้นซึ่งอยู่ในสภาพที่ยังมิได้ชำแหละไปให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจ หรือในกรณีที่ไม่สามารถนำเนื้อสัตว์ไปให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจได้ จะขอให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ไปตรวจเนื้อสัตว์นั้นก็ได้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายเอง และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วย เมื่อพนักงานตรวจโรคสัตว์ได้ตรวจแล้วเห็นว่าเป็นเนื้อสัตว์ที่ใช้เป็นอาหารได้ ให้รับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น ในกรณีที่พนักงานตรวจโรคสัตว์เห็นว่าเนื้อสัตว์นั้นไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหาร พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งให้จัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคก่อนได้

๑๑. การจำหน่ายเนื้อสัตว์ กำหนดห้ามจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ถูกฆ่าโดยมิได้มีการแจ้งหรือมิได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒. การฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ กำหนดห้ามฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ เว้นแต่ห้องที่ที่ไม่มีโรงฆ่าสัตว์ หรือกรณีที่มีเหตุผลสมควรเป็นพิเศษให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์มีอำนาจประกาศให้เป็นห้องที่ที่ได้รับยกเว้นให้ทำการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ได้ แต่การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด และต้องชำระค่าอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วย และในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถดำเนินการประกาศได้ทัน ได้กำหนดให้สามารถฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด และต้องชำระค่าอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วย

๑๓. อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ กำหนดให้อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ที่เรียกเก็บในเขตท้องถิ่นใด ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

๑๔. การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ถูกสุขลักษณะ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บข้อมูลของสัตว์ที่เข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ และเนื้อสัตว์ที่ออกจากโรงฆ่าสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

ภายในเวลาที่เห็นสมควร หากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวต่อผู้อนุญาต และผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ

(๒) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตอีกภายในหนึ่งปี ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

(๓) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

๑๕. พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสถานที่ฆ่าสัตว์เพื่อแจ้งเจ้าหน้าที่จำหน่ายเนื้อสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาต เข้าไปในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตในระหว่างการดำเนินการฆ่าสัตว์หรือระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ สั่งให้หยุดยานพาหนะที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด

(๓) เข้าไปในยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือเนื้อสัตว์เพื่อตรวจสอบมาตรฐาน การขนส่งสัตว์ไปยังโรงฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่าย หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด

(๔) ยึด आयัด เอกสารหลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี

(๕) มีหนังสือเรียกผู้รับใบอนุญาต ผู้จำหน่ายเนื้อสัตว์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินคดี

(๖) จับกุมบุคคลขณะกระทำความผิด และกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑๖. บทกำหนดโทษ การกำหนดโทษของการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ใช้เกณฑ์ในการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา คือ การจำคุกหนึ่งปีต่อโทษปรับสองหมื่นบาท โดยกำหนดให้อธิบดีสามารถเปรียบเทียบปรับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เว้นแต่กรณีการประกอบกิจการฆ่าสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาตและการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่ได้มีการยกเว้น

๑๗. บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เป็นพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งการแต่งตั้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่แทน

(๒) กำหนดให้ใบอนุญาตหรือการอนุญาตที่ได้ให้ไว้แล้ว ถือว่าเป็นใบอนุญาตหรือการอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้ใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อสิ้นอายุหากผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะประกอบกิจการฆ่าสัตว์ต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดให้ดำเนินการกับคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดให้ท้องที่กั้นดาร์ที่ประกาศไว้แล้วเป็นท้องที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศยกเว้นให้ฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ จนกว่าจะมีการยกเลิก

(๕) กำหนดให้กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ใช้บังคับ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

๑๘. อัตราอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย กำหนดอัตราอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานการณ์และเศรษฐกิจในปัจจุบัน

๔.๕ ทางเลือกอื่นที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

ในปัจจุบันแม้ผู้บริโภครู้สึกได้รับความเสียหายจากการบริโภคเนื้อสัตว์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ จนทำให้เกิดการเจ็บป่วยนั้น อาจฟ้องดำเนินคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายกับผู้ประกอบการในฐานะละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ อย่างไรก็ตามการกำหนดให้ผู้เสียหายต้องฟ้องร้องต่อศาลก่อน จึงจะได้รับความคุ้มครองหรือได้รับชดเชยค่าเสียหายนั้นไม่เพียงพอต่อการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคอย่างแท้จริง เนื่องจากการดำเนินการทางศาลนั้นมีขั้นตอนที่ยุ้งยากและใช้เวลานาน ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภครู้สึกได้รับความเสียหายไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายได้อย่างทันท่วงที อีกทั้งภาระการพิสูจน์ตกแก่ผู้บริโภค ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ผู้บริโภคจึงอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบในการพิสูจน์ และในบางกรณีก็ไม่อาจระงับหรือยับยั้งการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้ทันท่วงที

ดังนั้น การวางมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมมาตรฐานความถูกสุขลักษณะและความปลอดภัยทางอาหารในทุกขั้นตอนของกระบวนการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายรวมถึงการขนส่งเนื้อสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่าย อันมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคจึงเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด

๔.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้

เมื่อมีการควบคุม ตรวจสอบ และดูแลการประกอบกิจการการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ อย่างเข้มงวดจะทำให้ผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้อง ตระหนักและเพิ่มความระมัดระวังมากยิ่งขึ้น

ในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกิจการการค้าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ รวมทั้งยังทำให้ผู้ประกอบการมีความใส่ใจในคุณภาพของเนื้อสัตว์จากสถานประกอบการของตนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นมาตรการบ่อน้ำเน่าเสียหายก่อนที่สินค้าจะเข้าสู่ตลาด (pre-market control)

๕. ใครเป็นผู้ทำภารกิจ

เนื่องจากสิทธิของผู้บริโภคในการได้รับการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย เป็นสิทธิที่เกี่ยวพันกับประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคทั้งในและนอกประเทศ ดังนั้น องค์กรที่จะสามารถดำเนินการและปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมความปลอดภัยของเนื้อสัตว์ที่บริโภคได้นั้น ต้องเป็นองค์กรที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะบังคับการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างเคร่งครัด และต้องเป็นองค์กรที่สามารถดำเนินการด้านการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพด้วย ร่างกฎหมายฉบับนี้จึงกำหนดให้ภาครัฐเป็นผู้ที่ต้องทำภารกิจด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้วยตนเอง เพราะองค์กรของรัฐจะสามารถจัดสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติภารกิจได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศได้นอกจากนี้หากเป็นการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมแล้ว องค์กรของรัฐยังสามารถใช้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานได้อย่างเต็มที่และเพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๖.๑ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เพื่อให้การควบคุมมาตรฐานสุขอนามัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้าสัตว์เนื้อสัตว์ เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้ได้รับการบริโภคเนื้อสัตว์ที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยจากเชื้อโรค

๖.๒ การใช้บังคับของกฎหมาย

เมื่อกฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนทุกคนซึ่งอยู่ในฐานะผู้บริโภค จึงสมควรกำหนดให้เป็นกฎหมายระดับชาติที่จะต้องใช้บังคับให้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร และต้องเป็นหน้าที่ที่รัฐจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย เนื่องจากมีการบริโภคเนื้อสัตว์ทั่วทั้งประเทศ รัฐจึงควรเข้ามามีบทบาทในการควบคุมและดูแลเอง จึงจะทำให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มรูปแบบและทั่วถึง

๖.๓ สภาพบังคับของกฎหมาย

กฎหมายนี้จะเข้าไปในลักษณะของการควบคุมผู้ประกอบการการค้าสัตว์เนื้อสัตว์ ดำเนินการภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด หากผู้ใดไม่ดำเนินการภายในกรอบดังกล่าวผู้นั้นก็ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย โดยกฎหมายนี้ได้กำหนดโทษไว้สองประเภท คือ โทษทางอาญาและมาตรการทางปกครอง เนื่องจากโทษทางอาญาจะทำให้ผู้ประกอบการเกิดความเกรงกลัวที่จะต้องรับโทษ จนทำให้ไม่กล้าที่จะกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ส่วนมาตรการบังคับในทางปกครองนี้ กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคต่อไป

๗. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

แม้กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายหลายฉบับแล้ว เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น แต่กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่บัญญัติโดยทั่วไป ยังไม่ครอบคลุมสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์หรือการจำหน่าย จึงสมควรที่จะมีเพื่อนำไปใช้ควบคุมสุขอนามัยในขั้นตอนและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ เพื่อจำหน่ายให้เกิดประสิทธิภาพ

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกฎหมายนี้ มีอยู่ ๒ กลุ่ม คือ (๑) ผู้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์และ (๒) ผู้บริโภค

สำหรับภาระที่เกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการนั้น ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องรักษาสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์อยู่แล้ว เช่น กระบวนการฆ่าต้องถูกสุขลักษณะ การตรวจโรคสัตว์ก่อนและหลังการฆ่า เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ “ผู้ประกอบการที่ดี” ย่อมต้องจัดทำให้แก่ผู้บริโภคอยู่แล้ว ดังนั้นภาระของผู้ประกอบการถึงแม้จะมีอยู่บ้าง แต่ก็ถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพิจารณาถึงประโยชน์ที่ผู้บริโภค ซึ่งได้แก่ประชาชนทั้งในและนอกประเทศ จะได้รับจากการปฏิบัติตามมาตรการของกฎหมายนี้แล้ว จะเห็นได้ว่า แม้ผู้ประกอบการจะรับภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น แต่ก็เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเพื่อคุ้มครองประชาชนส่วนใหญ่ และการกระทำดังกล่าวย่อมเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการด้วยเช่นเดียวกัน ในการรักษาชื่อเสียงและคุณภาพของสินค้าของตน โดยไม่เอาเปรียบหรือแสวงหากำไรจนเกินควรจากผู้บริโภค

๙. ความพร้อมของรัฐบาล

๙.๑ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความพร้อมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีสัตวแพทย์ ผู้มีความรู้ด้านวิชาการ และมีบุคลากรเพียงพอ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของกรมปศุสัตว์

๙.๒ ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๙.๓ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้งบประมาณจากรายจ่ายประจำปี

๑๐. วิธีการดำเนินการตรวจสอบ และการประเมินผลสัมฤทธิ์

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดวิธีทำงานตรวจสอบ เข้าหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ซึ่งเป็นภารกิจหน้าที่โดยตรง

๑๑. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ร่างกฎหมายนี้ได้กำหนดอำนาจในการตราอนุบัญญัติเฉพาะที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการที่เป็นสาระสำคัญเท่านั้น เช่น คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ตรวจโรคสัตว์ การกำหนดชนิดและประเภทของสัตว์ แบบรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการออกอนุบัญญัติตามพระราชกฤษฎีกา

นี้ ไม่ได้เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ถือเป็นการเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจแต่อย่างใด

๑๒. การรับฟังความคิดเห็น

ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัตินี้แล้วโดยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดการสัมมนาทางวิชาการขึ้นเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ณ โรงแรมแกรนด์ทาวเวอร์ อิน กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมการสัมมนา ๑๔๗ คน

(๒) จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th และ www.dld.go.th ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕
และแนวทางการแก้ไข*

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับใช้มาเป็นเวลานาน เวลานานตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ แต่ได้โอนมาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ จึงถือว่าเป็นกฎหมายใหม่สำหรับกรมปศุสัตว์ จากการที่กรมปศุสัตว์ได้บังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ได้เกิดปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการตั้งโรงฆ่าสัตว์

๑.๑ ปัญหาการตั้งโรงฆ่าสัตว์ในที่ดินของรัฐ

แม้ในปัจจุบันได้มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีผลให้ยกเลิกกฎกระทรวงกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามกฎหมายฉบับใหม่มิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองไว้ในนี้ อย่างไรก็ตามกฎกระทรวงดังกล่าวเช่นกฎกระทรวงฉบับเดิมที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้ผู้ขออนุญาตจะต้องแนบสำเนาเอกสารหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในระหว่างที่ใช้เป็นที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ และโรงพักสัตว์ และในกรณีที่ผู้ขออนุญาตไม่ใช่เจ้าของที่ดินให้มีหนังสือแสดงความยินยอมของเจ้าของที่ดินให้ใช้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่าประเด็นเรื่องกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองในที่ดินที่ประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ เป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องหยิบยกมาพิจารณา ซึ่งในแบบคำขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายฉบับใหม่ควรต้องระบุเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินเช่นเดียวกับกฎกระทรวงฉบับเดิมด้วย ฉะนั้น ผู้เขียนจึงยังคงนำปัญหาการตั้งโรงฆ่าสัตว์ในที่ดินของรัฐมาอธิบายและวินิจฉัยในคู่มือเล่มนี้โดยเห็นว่ากรณีผู้ประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยเป็นผู้มีชื่อในโฉนดที่ดิน หรือเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดิน โดยเป็นผู้มีชื่อใน นส.๓ หรือนส.๓ ก หรือเป็นผู้เช่าที่ดินจากเอกชน ก็ต้องแนบสำเนาโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือสัญญาเช่าแล้วแต่กรณี แต่ถ้าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินของรัฐ เช่น ที่ราชพัสดุ ที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีดังกล่าว ผู้ประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์จะขอตั้งโรงฆ่าสัตว์ในที่ดินของรัฐดังกล่าวได้หรือไม่ได้หากทำได้ต้องทำอย่างไร และต้องแนบเอกสารใดบ้าง

*ที่มา : นางสาวสุมาลี จำเริญ. (๒๕๕๕). คู่มือคำอธิบายพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และปัญหาการบังคับใช้. [ออนไลน์]. วันค้นข้อมูล ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕. เข้าถึงจาก : <http://www.dld.go.th/eng/>

๑.๑.๑ การตั้งโรงฆ่าสัตว์ในที่ราชพัสดุ

ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนดค่านิยาม “ที่ราชพัสดุ” หมายถึง อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่งทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล และขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าเป็นที่ราชพัสดุ

ที่ราชพัสดุมิไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ แต่ถ้าที่ราชพัสดุแปลงใดไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ หรือไม่ได้สงวนไว้เพื่อประโยชน์ในราชการ กรมธนารักษ์ก็จะนำมาจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าหรือโดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่น นอกเหนือจากการจัดให้เช่าก็ได้สำหรับการจัดหาประโยชน์ในลักษณะใดขึ้นอยู่กับสภาพทำเลของที่ราชพัสดุ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ผู้ที่มีความประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ จะขอใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๕๕ โดยหมวด ๓ ข้อ ๒๓ วรรคแรกได้กำหนดไว้ว่า เอกชนหรือบุคคลธรรมดาสามารถที่ยื่นคำขอเช่าที่ราชพัสดุได้ ซึ่งการขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ นั้นเข้าลักษณะของการขอเช่าที่ดินเพื่อประโยชน์อย่างอื่น ผู้ที่ประสงค์จะยื่นคำขอสามารถติดต่อยื่นคำขอได้ที่ กรมธนารักษ์หรือธนารักษ์พื้นที่

๑.๑.๒ การตั้งโรงฆ่าสัตว์ในที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้กำหนดให้อธิบดีกรมป่าไม้โดยอนุมัติของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ตามพระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๖) มีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยใน (๑) กำหนดให้การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติคราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินสามสิบปี ในกรณีได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จะอนุญาตโดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรก็ได้ นอกจากนี้ ในมาตรา ๑๖ วรรคสอง ยังกำหนดให้การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมป่าไม้ กำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดให้บุคคลผู้มีความจำเป็น และประสงค์จะขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้ยื่นคำขอต่อจังหวัดหรือที่ป่านั้นตั้งอยู่หรือหน่วยงานที่กรมป่าไม้กำหนดตามแบบ ป.ส. ๒๐ (สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ) ที่แบบ ป.ส. ๒๑ (สำหรับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทั่วไป) แล้วแต่กรณี พร้อมหลักฐานต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอและให้จัดทำคำชี้แจงเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขออนุญาตประกอบคำขอด้วย และในข้อ ๖ กำหนดให้เมื่อจังหวัดหรือหน่วยงานที่กรมป่าไม้กำหนดได้รับคำขออนุญาตตามข้อ ๕ แล้ว ให้จัดทำรายงาน พร้อมทั้งความเห็นเบื้องต้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่รับคำขอ ซึ่งพื้นที่ที่จะพิจารณาอนุญาตได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๘ (๑) (๘) ส่วนการขออนุญาตใช้พื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์นั้น เป็นการอนุญาตกรณีอื่นๆ ตามข้อ ๑๕ พื้นที่ที่จะพิจารณาอนุญาตได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๘ และในกรณีที่จะต้องให้หลักวิชาสาขาหนึ่งสาขาใดโดยเลขาธิการ ต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย โดยให้พิจารณาอนุญาตในฉบับนั้นที่มิได้แต่ละคำขอตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่กิจการนั้นๆ และมีกำหนดเวลาราวละไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ต้องไม่เกินสามสิบปี

ดังนั้น ผู้ประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ แม้ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่สามารถมีสิทธิครอบครองที่ดินภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติในระหว่างใช้เป็นที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ โดยดำเนินการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามระเบียบกรมป่าไม้ วิธีการและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๓ การตั้งโรงฆ่าสัตว์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนดคำนิยาม “เกษตรกรรม” หมายถึง การทำไร่ ทำนา การเลี้ยงสัตว์ และกิจการอื่น ที่เกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรม ตามที่ประกาศโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น การตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์จึงไม่ใช่เกษตรกรรม ทำให้ไม่เข้าตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ที่จะสามารถขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้แต่ไม่ใช่ว่าจะไม่สามารถดำเนินการทางใดได้อีก เนื่องจากแนวทางการจัดสรรที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีข้อกำหนดไว้ หากที่ดินส.ป.ก.๔-๐๑ ในบริเวณนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถที่จะประกอบเกษตรกรรมได้ เช่น เป็นที่ดอนแห้งแล้ง หรือที่ดินบริเวณนั้น ๆ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่ ไม่ได้มีการจัดสรรให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์ หรือเป็นที่ที่ประชาชนไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ ดังนั้น หากที่ดินที่ผู้ประสงค์จะขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ เข้าลักษณะดังกล่าว สามารถยื่นคำขออนุญาตขอเข้าทำประโยชน์ ในที่ดินนั้นต่อสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตร ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ได้

ทั้งนี้ เมื่อผู้ประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ดำเนินการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ หรือโรงพักสัตว์ ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ ที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แล้วแต่กรณี จึงนำมาพิจารณาประกอบกับเงื่อนไขอื่นๆ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อพิจารณาว่าเข้าหลักเกณฑ์ที่จะออกใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์(แบบ ขจส.๒) ได้หรือไม่

๑.๒ ปัญหาการพิจารณากฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการตั้งโรงฆ่าสัตว์

การตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ มีได้พิจารณาเพียงมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ เท่านั้นแต่จะต้องพิจารณากฎหมายอื่น ๆ ประกอบการพิจารณาอีกหลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกฎหมายแต่ละฉบับเกี่ยวข้องกับ การตั้งโรงฆ่าสัตว์ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

การก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ต้องพิจารณาทำเลที่ตั้งว่าต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่ เนื่องจากในบางพื้นที่อาจมีการออกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมืองรวม บุคคลใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมนั้น หรือตามมาตรา ๔๘ กำหนดให้ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองรวมนั้น ได้กำหนดห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ หรือในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองรวม หรือในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๔๕ ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

๑.๒.๒ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้จะใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ลงนามหากในท้องที่ใดได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว การก่อสร้างอาคาร ตัดแปลงอาคาร ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น จึงจะดำเนินการก่อสร้างหรือ ตัดแปลงอาคารได้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ ดังนั้น ในการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ หากในท้องที่ใดได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ การก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ก็ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ ด้วย

๑.๒.๓ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

เนื่องจากการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณโดยรอบที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย ตัวอย่างเช่นในบางพื้นที่อาจมีการออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งในกฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดมาตรการคุ้มครองไว้หลายประการ เช่น กำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ห้ามกระทำหรือกิจกรรมใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ในพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เป็นต้น

๑.๒.๔ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

การตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามข้อ ๒ (๑) ของประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ ๕/๒๕๓๘ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๒ (๑) กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้บางกิจการหรือทุกกิจการเป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น และตาม (๒) ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ให้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

นอกจากนี้ตามมาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ดำเนินการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว” ดังนั้น การประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ผู้ประกอบกิจการจึงต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จาการาชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

๑.๒.๕ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดคำนิยาม “โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่า ตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิตภัณฑ์ ประกอบ

บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใดๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำว่า “ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง” นั้น เป็นไปตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ในบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวงดังกล่าว ลำดับที่ ๔ กำหนดให้โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งมีใช้สัตว์น้ำ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ (๑) การฆ่าสัตว์ เป็นโรงฆ่าสัตว์จำพวกที่ ๓ ทุกขนาด และตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้แบ่งประเภทโรงงานออกเป็น ๓ จำพวก ได้แก่

(๑) โรงงานจำพวกที่ ๑ ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน

(๒) โรงงานจำพวกที่ ๒ ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงาน ต้องแจ้งผู้อนุญาตทราบก่อน

(๓) โรงงานจำพวกที่ ๓ ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

ดังนั้น ในการก่อตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ หากเข้าข่ายเป็น โรงงาน ประเภท คำนียามในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว จึงเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓ ทุกขนาดจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงจะดำเนินการได้

๑.๓ ปัญหาโรงฆ่าสัตว์ตั้งอยู่ในเขตผังเมืองรวม

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๑.๒ ว่าการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ มิได้ให้ข้อยกเว้นเพียงมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ เท่านั้น แต่จะต้องพิจารณากฎหมายอื่นๆ ประกอบ ได้แก่ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประเด็นที่เป็นปัญหาและแก้ไขได้ยากหรือแทบจะไม่มีทางแก้ไขเลย คือ ปัญหาโรงฆ่าสัตว์ตั้งอยู่ในเขตผังเมืองรวม กรณีผู้ประกอบการประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์ขึ้นใหม่ แต่ทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตผังเมืองรวม ก็ไม่สามารถตั้งโรงฆ่าสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าวได้ ฉะนั้น ก่อนตั้งโรงฆ่าสัตว์ ผู้ประกอบการต้องพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบว่าทำเลที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์อยู่ในเขตผังเมืองรวมหรือไม่ ถ้าอยู่ในเขตผังเมืองรวมก็ต้องพิจารณาว่าอยู่ในเขตพื้นที่ที่ห้ามตั้งโรงฆ่าสัตว์หรือไม่ ดังรายละเอียดที่จะได้กล่าวต่อไป และที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ กรณีโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ก่อนแล้ว ผู้ประกอบการประสงค์จะทำให้เป็นโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาต แต่ติดขัดปัญหาทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตผังเมืองรวม กรณีดังกล่าวต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมาตรา ๔ กำหนดคำนียามไว้ว่า “ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบายและโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านกายภาพ

ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ผลของการกำหนดผังเมืองรวม เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ซึ่งกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวมโดยออกเป็นกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกิน ๕ ปี ซึ่งในกฎกระทรวงนั้น ๆ จะเขียนเอาไว้ว่าให้ใช้บังคับได้ ๕ ปี ตัวอย่างเช่น กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม เมืองนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้น

ในเขตที่มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง กำหนดห้ามมิให้ใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติการใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมนั้น ทั้งนี้ กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม จะกำหนดประเภทที่ดิน และสีไว้ ตัวอย่างเช่น ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (สีส้ม) และที่ดินประเภทพาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก (สีแดง) ห้ามใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์

ฉะนั้น หากเป็นกรณีตั้งโรงฆ่าสัตว์ขึ้นใหม่ แล้วปรากฏว่าทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตผังเมืองรวม สีเหลือง ส้ม หรือแดง โปรดจำไว้จงมั่นว่าห้ามตั้งโรงฆ่าสัตว์ แต่ปัญหาส่วนมากมักเกิดในกรณีที่โรงฆ่าสัตว์ตั้งอยู่ก่อนแล้ว มาขออนุญาตจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมายในภายหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงฆ่าสัตว์ปีก ที่แต่เดิมพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ใช้บังคับกับโรงฆ่าสัตว์ปีก ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กับโรงฆ่าสัตว์ปีก ดังนั้น เมื่อผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์ปีกประสงค์จะขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ปรากฏว่าโรงฆ่าสัตว์ของตนตั้งอยู่ในเขตผังเมืองรวมสีเหลือง ส้ม หรือแดง (ส่วนมากเป็นสีเหลือง) ซึ่งห้ามตั้งโรงฆ่าสัตว์ จะมีทางออกให้กับผู้ประกอบการอย่างไร กรณีนี้มาตรา ๒๗ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดมิให้ใช้บังคับแก่กรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมและให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป อย่างไรก็ตามหากเจ้าของที่ดินได้ปรับปรุงอาคารที่มีอยู่แล้วในลักษณะทุบทิ้งแล้วสร้างขึ้นใหม่แม้อยู่ในที่ดินบริเวณเดิม ถือว่าเป็นการสร้างขึ้นใหม่ ไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนั้น การที่จะเข้าตามข้อยกเว้นดังกล่าวต้องเป็นกรณีได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม และต้องมีได้แก้ไขปรับปรุงในลักษณะสร้างขึ้นใหม่ แม้ตามบทเฉพาะกาลในข้อ ๒๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้โรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ จำพวกไก่ เป็ด และห่านที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่านในทุกห้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นหลักเกณฑ์ตามข้อ ๖ (๑) และ (๒) โดยข้อยกเว้นในข้อ ๖ (๑) คือ ได้รับยกเว้นกรณีห้ามตั้งโรงงานตามกฎหมายโรงงานหรือห้ามตั้งโรงฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยผังเมือง ทั้งนี้ การได้รับยกเว้นตามกฎหมายผังเมือง มิได้หมายความว่ากฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีลำดับศักดิ์ของกฎหมายเพียง “กฎกระทรวง” จะมีผลไปยกเว้นหลักตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีลำดับศักดิ์ของกฎหมายระดับ “พระราชบัญญัติ” ซึ่งลำดับศักดิ์สูงกว่ากฎกระทรวงแต่ตีความได้ว่าการได้รับยกเว้นตามกฎหมายผังเมืองนี้

ต้องเป็นกรณีได้รับยกเว้นตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามมาตรา ๗๖
วรรคสอง คือ ต้องเป็นกรณีได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมซึ่งระบุให้
ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป

๑.๔ ปัญหาทำเลที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย

ตามกฎกระทรวงฉบับเดิมในข้อ ๔ (๑) - (๓) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดหลักเกณฑ์ให้โรงฆ่าสัตว์
ต้องอยู่ในทำเลที่ตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีบริเวณเพียงพอที่จะประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์
และการฆ่าสัตว์ โดยไม่ก่อให้เกิดอันตราย เหตุรำคาญหรือความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น

(๒) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียน หรือสถานที่ศึกษา
โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยค้างคืน หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพักและสถานที่ราชการในชุมชน
เห็นว่าจะก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าว

(๓) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัย
ในบริเวณใกล้เคียง

โรงฆ่าสัตว์ที่จะตั้งขึ้นใหม่ต้องมีทำเลที่ตั้งตามที่กำหนดทั้ง ๓ ประการดังกล่าว ซึ่งทำเลสถานที่
ที่มีทำเลที่ตั้งดังกล่าวได้ยาก ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุดโรงฆ่าสัตว์ตั้งอยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ก่อนแต่ยังไม่ได้รับอนุญาต เช่น โรงฆ่าสัตว์ปิก แต่เดิมไม่อยู่ภายใต้

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขมาตรา ๖
ไว้เปิด และห่านเป็นสัตว์ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๔
ตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
พ.ศ. ๒๕๓๔ และมีการออกพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่าน ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๓
มีนาคม ๒๕๔๙ นับตั้งแต่นั้นมาโรงฆ่าสัตว์ปิกไก่ เป็ด และห่าน จึงต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมการ
ฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ต้องได้รับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์
(แบบ ขจส.๒) เมื่อผู้ประกอบการยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส.๑)
เพื่อขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์(แบบ ขจส.๒) ผลปรากฏว่าทำเลที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์
ปิกอยู่ในย่านประชาชนอาศัย ตามข้อ ๔ (๓) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ทำให้ไม่สามารถออกใบอนุญาตให้
ส่งผลให้โรงฆ่าสัตว์ปิกจำนวนมาก ยังเป็นโรงฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตทั้งๆ ที่มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาเป็น
โรงฆ่าสัตว์ปิกที่ได้รับอนุญาตได้ สาเหตุเนื่องจากติดขัดทำเลที่ตั้งอยู่ในที่ชุมชน

ต่อมาเมื่อมีการออกกฎกระทรวงฉบับใหม่ คือ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีผลยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่มีผลตามกฎกระทรวงฉบับใหม่กำหนดทำเลที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ไว้ในข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสม มีการคมนาคมที่สะดวก มีระบบสาธารณสุขป้องกันที่เพียงพอ และมีบริเวณเพียงพอที่จะประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ โดยไม่ก่อให้เกิดอันตราย เหตุรำคาญ หรือความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น และห้ามตั้งอยู่ภายในบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) บริเวณที่ห้ามตั้งโรงงานหรือห้ามตั้งโรงฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(๒) บริเวณศาสนสถาน สถานพยาบาล หอพัก สถานที่ราชการ แหล่งชุมชนหรือสถานที่อื่น รวมทั้งภายในระยะหนึ่งร้อยเมตรจากเขตสถานที่ดังกล่าว เว้นแต่กรณีที่เป็นโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ของสถานศึกษาให้ตั้งภายในสถานศึกษาหรือภายในระยะหนึ่งร้อยเมตรจากเขตสถานศึกษานั้นได้

(๓) บริเวณที่น้ำท่วมถึง

(๔) บริเวณที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุมีพิษจากเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม นอกจากนี้ ตามบทเฉพาะกาลในข้อ ๒๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้โรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ที่ปิดไว้ก่อนวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่านในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นหลักเกณฑ์ตามข้อ ๖ (๑) และ (๒) กล่าวคือ ให้โรงฆ่าสัตว์ปีกไก่ เป็ด ห่าน ที่ปิดไว้ก่อนวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่านในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับ ให้โรงฆ่าสัตว์ปีกดังกล่าวได้รับข้อยกเว้นตามข้อ ๖ (๑) บริเวณที่ห้ามตั้งโรงงานหรือห้ามตั้งโรงฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยผังเมือง และ (๒) บริเวณศาสนสถาน สถานพยาบาล หอพัก สถานที่ราชการ แหล่งชุมชนหรือสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งชุมชน ฉะนั้น การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้มีผลให้โรงฆ่าสัตว์ปีกที่อยู่ในแหล่งชุมชนสามารถขอรับใบอนุญาตเพื่อเป็นโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายได้

๒. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กับโรงฆ่าสัตว์ปีก ไก่ เป็ด และห่าน

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับใช้กับสัตว์ปีก ไก่ เป็ด และห่าน เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่านในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ผลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กับโรงฆ่าสัตว์ปีก ไก่ เป็ด และห่าน ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายดังนี้

๒.๑ ปัญหาทำเลที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ปีก

ตามที่พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพิ่งบังคับใช้กับโรงฆ่าสัตว์ปีกเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ดังนั้น โรงฆ่าสัตว์ปีกที่ตั้งอยู่ก่อนวันดังกล่าวจึงเป็นโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ไม่ได้รับอนุญาตทั้งสิ้น ต่อมาเมื่อผู้ประกอบการมีความประสงค์ให้โรงฆ่าสัตว์ปีกของตนซึ่งดำเนินการอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส.๑) เพื่อขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์(แบบ ขจส.๒) แต่มีปัญหาติดขัดในส่วนของทำเลที่ตั้งของโรงฆ่าสัตว์ปีก ตั้งอยู่ในที่ชุมชน ต้องห้ามตามกฎหมายกระทรวงฉบับเดิม ตามข้อ ๔ (๑) และ(๓) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้แก้ไขหาปัญหาดังกล่าวโดยการแก้ไขกฎหมาย กระทั่งได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีผลยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ ในบทเฉพาะกาลข้อ ๒๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้โรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์จำพวกไก่ เป็ด และห่านที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่านในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นหลักเกณฑ์ตามข้อ ๖ (๑) และ (๒) ดังนั้น โรงฆ่าสัตว์ปีก ไก่ เป็ด ห่าน ที่ตั้งอยู่ก่อนวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่านในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับ จึงได้รับข้อยกเว้นตามข้อ ๖ (๑) บริเวณที่ห้ามตั้งโรงงานหรือห้ามตั้งโรงฆ่าสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยผังเมือง และ (๒) บริเวณศาสนสถาน สถานพยาบาล หอพัก สถานที่ราชการ แหล่งชุมชน หรือสถานศึกษา ทั้งนี้ การกำหนดบทเฉพาะกาลดังกล่าวทำให้โรงฆ่าสัตว์ปีกที่ตั้งอยู่ก่อนวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ และอยู่ในแหล่งชุมชน สามารถขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์(แบบ ขจส.๑) ได้ ส่วนการจะขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์(แบบ ขจส.๒) หรือไม่นั้น จะต้อง

พิจารณาเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ประกอบการพิจารณาด้วย

๒.๒ ปัญหาสัตว์ปีกยังไม่รวมถึงนก

ตามที่มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่มีใช้สัตว์ป่า และหมายความเฉพาะโค แพะ แกะ สุกร และสัตว์ปีก ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ไก่ เป็ด และห่าน เป็นสัตว์ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่านในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ โรงฆ่าสัตว์ปีกไก่ เป็ด และห่าน จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ทั้งนี้ถือว่า ไก่ เป็ด และห่าน ไม่รวมถึงนก จึงเกิดปัญหาว่าในปัจจุบันมีการบริโภคกันอย่างแพร่หลายแห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ครอบคลุมไปถึง แนวทางแก้ไขซึ่งจะส่งผลดีในระยะยาว คือ ออกกฎกระทรวงกำหนดให้นก เป็น “สัตว์” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อนกเป็นสัตว์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๔ แล้ว ให้ออกพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับนก ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. เพื่อให้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับกับนก ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในส่วนของพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กับนกนั้น ควรกำหนดบทเฉพาะกาล กำหนดระยะเวลาการมีผลใช้บังคับของกฎหมายตามสมควร เพื่อให้ผู้ประกอบการโรงฆ่านก มายื่นคำขอรับใบอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดได้ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอย่างกรณีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับกับไก่ เป็ด และห่าน ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งไม่มีบทเฉพาะกาลที่ก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังที่ได้กล่าวมา

๒.๓ ปัญหาการประทับตราเนื้อสัตว์ปีก

ตามที่พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เดิมบังคับใช้กับสัตว์ใหญ่อย่างโค กระบือ แพะ แกะ สุกร เมื่อนำมาบังคับใช้กับสัตว์เล็กอย่างสัตว์ปีกจึงทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น กรณีการประทับตราที่เนื้อสัตว์ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดว่า “เนื้อสัตว์แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์นั้นแล้ว” การประทับตรารับรองที่เนื้อสัตว์เมื่อนำมาบังคับใช้กับสัตว์ปีก ซึ่งมีขนาดเล็กและมีการแบ่งแวง

เป็นชิ้นส่วนต่างๆ จึงไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือจะส่งผลคดีในระยะยาว คือ เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ซื้อหรือผู้ประกอบการประเมินเห็นว่ากรณีที่กฎหมายกำหนดให้ประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์เพื่อแสดงให้เห็นว่าเนื้อสัตว์ดังกล่าวได้ผ่านการตรวจรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว แต่เมื่อพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับใช้กับสัตว์ปีก (ไก่ เป็ด และห่าน) ซึ่งเป็นสัตว์เล็ก เมื่อไม่สามารถประทับตราที่เนื้อสัตว์อย่างสัตว์ใหญ่ (โค กระบือ แพะ แกะ สุกร) ได้การประทับตราที่บรรจุภัณฑ์ หรือกระทำการใดๆ ให้ปรากฏเครื่องหมายที่บรรจุภัณฑ์ได้ชัดเจนว่าเนื้อสัตว์ปีกดังกล่าวได้ผ่านการตรวจรับรองโดยพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ย่อมไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ ในส่วนของการประทับตราเนื้อสัตว์นี้ ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง กำหนดเพิ่มเติมให้ “เมื่อได้ฆ่าสัตว์แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้นแล้ว” ทั้งนี้ การประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด” เพื่อใช้มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๓๕ ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดการประทับตราให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ต่อไป

๓. ปัญหาการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์

ตามที่การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรา ๒๒ ซึ่งเป็นข้อยกเว้นของกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ในบางพื้นที่มีการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์และนำเนื้อสัตว์ที่ฆ่านอกโรงฆ่าสัตว์ ไปขายในท้องที่อื่นที่มีโรงฆ่าสัตว์ ทำให้เนื้อสัตว์ที่ฆ่านอกโรงฆ่าสัตว์ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า ไปตีราคาแข่งขันกับเนื้อสัตว์ที่ฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ที่ดำเนินการถูกต้องแต่มีต้นทุนสูงกว่า อีกทั้งในบางกรณีมีการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ตรงมาตรา ๒๒ (๑)-(๓) จริง แต่ไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนดในการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ หรือยิ่งซ้ำร้ายไปกว่านั้น คือ ฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์โดยไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือจะส่งผลคดีในระยะยาว คือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดให้การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์มีข้อจำกัดที่มากขึ้น ให้การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์เป็นข้อยกเว้นของกฎหมาย สามารถกระทำได้ในกรณีจำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย

๔. ปัญหาการขนส่งเนื้อสัตว์

หลักการของพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังไม่ครอบคลุมถึงสุขอนามัยในการขนส่งเนื้อสัตว์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจาก แม้ได้มีการฆ่าสัตว์อย่างถูกสุขอนามัยในโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน แต่หากตอนขนส่งเนื้อสัตว์ไปยังตลาดหรือผู้บริโภคมีการขนส่งโดยไม่คำนึงถึงสุขอนามัยในการขนส่ง ในระหว่างขนส่งอาจมีการปนเปื้อนเชื้อโรคหรือสิ่งต่างๆ อันมีผลต่อผู้บริโภคได้ แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือจะส่งผลคดีในระยะยาว คือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และ

จำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเพิ่มมาตราให้อำนาจรัฐมนตรีออกประกาศกำหนดเกี่ยวกับสุขอนามัย การขนส่งเนื้อสัตว์ เพื่อให้รัฐมนตรีกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสุขอนามัยการขนส่งเนื้อสัตว์ ไว้ในประกาศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ครอบคลุมถึงสุขอนามัยในการขนส่งเนื้อสัตว์ด้วย ซึ่งมาตรการดังกล่าวช่วยคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้ บริโภคเนื้อสัตว์ที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง

๕. ปัญหาการตรวจสอบย้อนกลับ

ตามที่ฟาร์มเลี้ยงไก่ที่ส่งเข้าโรงฆ่าสัตว์ปีกเพื่อการส่งออก จะต้องมีการกรอกแบบ สพส. ๐๐๑ (LSC. 001) รายงานการตรวจไก่/เบ็ดที่ฟาร์ม (Poultry Inspection Report at Farm) จึงสามารถตรวจสอบได้โดยระบบ เอกสาร นอกจากนี้แล้ว การตรวจสอบย้อนกลับของโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้มาตรฐานสามารถตรวจสอบย้อนกลับ ได้ว่าสัตว์ปีกมาจากฟาร์มใดนั้น เป็นระบบที่แต่ละผู้ประกอบการเป็นผู้คิดค้นเพื่อใช้ภายในโรงฆ่าสัตว์ปีก ของตนเอง แต่ก็จำกัดอยู่เพียงการตรวจสอบจากโรงฆ่าสัตว์ปีกไปยังฟาร์มเท่านั้น ยังไม่มีระบบการตรวจสอบ ย้อนกลับจากโรงฆ่าสัตว์ปีกไปยังผู้บริโภค ส่วนโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ยังไม่ได้มาตรฐานยังไม่มีระบบตรวจสอบ ย้อนกลับแต่ประการใด ผู้เขียนมีความเห็นว่าการประทับตราที่เนื้อสัตว์ปีกตาม มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง เป็นระบบการตรวจสอบย้อนกลับอย่างหนึ่ง ในส่วนนี้จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง กำหนด เพิ่มเติมให้ “เมื่อได้ฆ่าสัตว์แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้นแล้ว ทั้งนี้ การประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด” เพื่อใช้มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๓๕ ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดการประทับตราให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ต่อไป ทั้งนี้ การประทับตราให้จำหน่าย เนื้อสัตว์ เป็นวิธีการตรวจสอบย้อนกลับอย่างหนึ่ง เพื่อให้ทราบถึงที่มาของเนื้อสัตว์ที่บริโภค

๖. ปัญหาพฤติกรรมผู้บริโภค

ตามที่ผู้บริโภคยังไม่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของอาหารมากนัก โดยเฉพาะการบริโภคเนื้อสัตว์ ทำให้การฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้รับอนุญาต และการฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ไม่ถูกสุขลักษณะจึงยังคงมีอยู่ และยังคงอยู่ได้ในส่วนนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรให้ความรู้โดยการประชาสัมพันธ์การบริโภคเนื้อสัตว์ การเลือกซื้อเนื้อสัตว์ และผลของการบริโภคเนื้อสัตว์ที่ไม่ถูกสุขอนามัยซึ่งจะมีผลต่อสุขภาพเพื่อให้ผู้บริโภคให้ ความสำคัญกับการบริโภคเนื้อสัตว์ และการเลือกซื้อเนื้อสัตว์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการฆ่าสัตว์ที่ดำเนินการ ไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่สามารถอยู่ได้

๗. ปัญหาการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้งกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ไว้ ฉะนั้น จึงต้องตีความให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ

กฎหมาย หากการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์เพียงเล็กน้อย ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของโรงฆ่าสัตว์ ผู้ประกอบกิจการสามารถดำเนินการได้โดยเสรี แต่หากปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ในลักษณะอย่างใหญ่ มีผลกระทบต่อโครงสร้างของโรงฆ่าสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงในลักษณะที่เป็นการสร้างขึ้นใหม่ เช่น ทับโรงฆ่าสัตว์เดิมทิ้งแล้วสร้างขึ้นใหม่ กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นการสร้างโรงฆ่าสัตว์ขึ้นใหม่ ต้องดำเนินการขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕

๘. ปัญหาการควบคุมโรงฆ่าและสัตว์

โรงฆ่าและสัตว์ เป็นสถานที่สำหรับนำสัตว์ที่ตายแล้ว มาชำแหละเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ ไม่มีขึ้นอยู่กับการฆ่าสัตว์ จึงไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่สถานที่ดังกล่าวจำเป็นต้องจัดการระบบสุขอนามัยเช่นเดียวกับโรงฆ่าสัตว์ จึงจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมถึงโรงฆ่าและสัตว์ด้วย ซึ่งในปัจจุบันในบางพื้นที่มีโรงฆ่าและสัตว์ที่จำเป็นต้องควบคุม อย่างไรก็ตาม แม้โรงฆ่าและสัตว์ ไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่อยู่ภายใต้กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น

๙. ปัญหาการจัดเก็บอากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการฆ่าสัตว์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบข้อหารือกรมปศุสัตว์ รวม ๒ เรื่อง เกี่ยวกับการจัดเก็บอากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการฆ่าสัตว์ กรณีโรงฆ่าสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกท้องที่หนึ่ง กรณีดังกล่าว รายได้จากอากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการฆ่าสัตว์ เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงฆ่าสัตว์ตั้งอยู่ ตามพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๗ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม จากการวินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มิได้มีนโยบายจะสร้างโรงฆ่าสัตว์นอกเขตพื้นที่ที่ตั้งงบประมาณไม่สร้างโรงฆ่าสัตว์ เนื่องจากหากสร้างโรงฆ่าสัตว์แล้วก็ไม่สามารถจัดเก็บรายได้มาเป็นของตนเองรวมทั้งโรงฆ่าสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโรงฆ่าสัตว์ก็ไม่พยายามปรับปรุงซ่อมแซมโรงฆ่าสัตว์ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโรงฆ่าสัตว์ได้ยกเลิกการดำเนินการโรงฆ่าสัตว์ไป เนื่องจากโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

๑๐. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจจัดเก็บอากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง จึงอาจทำให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนที่ประสงค์จะฆ่าสัตว์ได้ จึงควรแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ชัดเจนว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการรับแจ้งการฆ่าสัตว์ และจัดเก็บอากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์

๑๑. ปัญหาการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕

การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังมีน้อย เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิด ต่างจากสารวัตรกรมปศุสัตว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งมาตรา ๓๘ ให้อำนาจสารวัตรกรมปศุสัตว์จับกุมผู้กระทำความผิดได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีอำนาจเพียงร้องทุกข์กล่าวโทษว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อร้องทุกข์กล่าวโทษแล้ว เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สรุปลำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อพนักงานอัยการพิจารณาฟ้องคดีต่อศาลต่อไป

สรุปรายงานการศึกษาวิจัยกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อปรับปรุงแก้ไข กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับโอนพระราชบัญญัติการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ เพื่อใช้ควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องและถูกสุขลักษณะ และจากการที่กรมปศุสัตว์ได้รับนโยบายความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) โดยเฉพาะกระบวนการผลิตเนื้อสัตว์ ตั้งแต่ฟาร์มจนไปสู่โต๊ะอาหาร (Farm to Table) ซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งของกรมปศุสัตว์ที่จะคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อนำประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นครัวของโลก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานเทียบเท่าสากล

พระราชบัญญัติการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน บังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ อาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงมีมอบหมายให้คณะผู้วิจัยทำการศึกษาวินิจฉัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้มีความเหมาะสมและสามารถพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน โดยมีผลการศึกษาดังนี้

๑. ผลการศึกษาหลักเกณฑ์และมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า เป้าหมายท้ายสุดของหลักเกณฑ์และมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารที่มุ่งเน้นไปที่การคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภคอันเป็นผลมาจากโรคที่เกิดจากอาหาร โดยครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการผลิตไปจนถึงการบริโภค นอกจากนี้ยังรวมถึงกระบวนการในการประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยงและกระบวนการสื่อสารความเสี่ยง

ระบบความปลอดภัยทางด้านอาหาร สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ระดับได้แก่

(๑) ระดับสากล

ประกอบด้วยองค์กรที่มีบทบาทสำคัญหลาย ๆ องค์กร เช่น องค์กรอนามัยโลก องค์กรการค้าโลก และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ซึ่งองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้ได้ร่วมกันพัฒนาโครงการมาตรฐานอาหารขึ้นมา ผลที่เกิดขึ้นจากโครงการดังกล่าวนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งเรื่องของหลักเกณฑ์หรือกฎระเบียบของมาตรฐานอาหารสำหรับนานาประเทศเพื่อใช้ในการอ้างอิง การมีคณะกรรมการมาตรฐานอาหารที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบ ติดตามและปรับปรุงมาตรฐานให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ข้อตกลงว่าด้วยมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ที่ให้แนวทางกฎระเบียบและการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค ระหว่างประเทศ รวมถึงเครือข่ายระหว่างผู้ควบคุมความปลอดภัยทางด้านอาหารระดับนานาชาติ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ระบบความปลอดภัยทางด้านอาหารระดับสากลนั้น สิ่งสำคัญคือโครงสร้างพื้นฐานในการควบคุมอาหาร ได้แก่ กฎหมายควบคุมด้านอาหาร ที่รวมถึงเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (GMP) และระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (HACCP) แต่ทั้งนี้พบว่า ยังไม่มีระบบสากลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดระบบการควบคุมอาหารให้เหมาะสมกับความจำเป็นภายในประเทศนั้น ๆ

ที่มา : อุดม รัฐอมฤต และคณะ. (๒๕๕๐). รายงานภาพรวมฉบับสมบูรณ์การศึกษาวินิจฉัยกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์. สถาบันวิจัยและพัฒนา
ให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

(๒) ระดับประเทศ

เป็นเรื่องกฎหมายด้านอาหาร โครงสร้างพื้นฐานการควบคุมอาหาร การรับรองระบบ ระบบการตรวจสอบ กระบวนการทางกฎหมาย กระบวนการบริหารจัดการ หลักเกณฑ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองฝ่าย และการรายงานการดำเนินการด้านจริยธรรม สำหรับประเทศไทยได้มีความพยายามในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของระบบความปลอดภัยด้านอาหาร แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่ายังประสบปัญหา เช่น ปัญหาเรื่องความกำกวมของมาตรฐานความปลอดภัยของอาหารสองระบบ ระหว่างผลิตภัณฑ์ที่บริโภคภายในประเทศและส่งออก ปัญหาเรื่องของตัวบทกฎหมายที่ยังแยกส่วน ขาดการบูรณาการ อำนาจในการควบคุมที่หลากหลาย การไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง ความอ่อนแอในการเฝ้าระวังและกระบวนการตรวจสอบ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวหากไม่มีการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง ท้ายสุดจะเป็นตัวบั่นทอนประสิทธิภาพของการควบคุมความปลอดภัยของอาหารในระดับประเทศ แต่ถ้าหากมีการร่วมมือ ประสานประโยชน์ระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อย่างจริงจัง ทั้งภาครัฐ เกษตรกร ผู้แปรรูปอาหารและผู้ผลิต รวมถึงกลุ่มผู้ค้าปลีก ผู้จำหน่ายและผู้บริโภค จะทำให้การพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอาหารประสบความสำเร็จได้

๒. ผลการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์

ผลการศึกษากฎหมายการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้นมีความเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบกฎหมายอื่นหลายประการได้แก่

- ๑) ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยมาตรฐานการเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๖
- ๒) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๓) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๔) พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๒
- ๕) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙
- ๖) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๗) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๘) พระราชบัญญัติอาหาร ๒๕๒๒

ทั้งนี้พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น ประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ ปัญหาเรื่องความสับสนในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย อันเป็นผลจากความซ้ำซ้อนของตัวกฎหมาย การตีความตัวบทกฎหมายที่แตกต่างกัน รวมถึงความแตกต่างทางด้านสังคม วัฒนธรรมและประเพณีในแต่ละท้องถิ่น ปัญหาเรื่องความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการมีข้อกำหนดตามกฎหมาย อันเนื่องจากหลักเกณฑ์และข้อห้ามที่กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองที่ยากในการรวบรวมให้เป็นเรื่องเดียวกันหรือความซ้ำซ้อนหรือทับกันของกฎหมายลำดับรองของแต่ละหน่วยงาน อันเนื่องมาจากแต่ละหน่วยงานต่างตรากฎหมายลำดับรองของหน่วยงานตนเองขึ้นมา ปัญหาเรื่องการดำเนินคดีอาญาที่ไม่เด็ดขาดและจริงจัง

ของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไข ปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง และส่งผลกระทบต่อการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ให้ได้มาตรฐาน เช่น ความไม่พร้อมทางด้านเศรษฐกิจของผู้ประกอบการที่จะแก้ไขปรับปรุง ให้โรงฆ่าสัตว์เป็นไปตามมาตรฐาน และความตระหนักของผู้บริโภคต่อความสะอาดถูกหลักอนามัยของเนื้อสัตว์ที่บริโภค เป็นต้น

๓. ผลการสำรวจสถานการณ์โรงฆ่าสัตว์ทั้งระบบ

๓.๑ การสำรวจสภาพปัญหาโรงฆ่าสัตว์จากแบบบันทึกการตรวจสอบโรงฆ่าสัตว์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามประเมินผลโรงฆ่าสัตว์ของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ประจำจังหวัดทั่วประเทศ พบว่า โรงฆ่าสัตว์ทั้งสามประเภท ได้แก่ โรงฆ่าโค/กระบือ โรงฆ่าสุกร และโรงฆ่าสัตว์ปีก มีปัญหาด้านมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ โดยโรงฆ่าสัตว์ทั้งสามประเภทส่วนใหญ่ไม่ผ่านมาตรฐาน ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ สถานที่ตั้ง โครงสร้างภายในอาคาร กระบวนการฆ่าสัตว์ และการขนส่งเนื้อสัตว์ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การขนส่งเนื้อสัตว์ไม่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้พบว่าโรงฆ่าสัตว์ปีกมีส่วนการไม่ผ่านมาตรฐานสูงกว่าโรงฆ่าสัตว์ประเภทอื่น และมีน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของโรงฆ่าสัตว์ที่มีการปรับปรุงที่ดีขึ้นหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ไปตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๓.๒ การสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ที่รับผิดชอบโรงฆ่าสัตว์ระดับจังหวัด

ควรมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ การฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ การสังพัทใช้และเพิกถอนใบอนุญาต รวมถึงการเพิ่มโทษผู้ฝ่าฝืน ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน คือ ผู้ประกอบการต้องใช้เงินลงทุนสูงมากในการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ยังพบปัญหาเรื่องการขนส่งและการรักษาซากสัตว์ไม่ถูกสุขลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปัญหาเรื่องโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถดำเนินการลงโทษตามกฎหมายได้อย่างเต็มที่ ปัญหาเรื่องจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ไม่เพียงพอในการกำกับดูแลโรงฆ่าสัตว์ อันส่งผลให้เกิดการลักลอบฆ่าสัตว์เกินจำนวนที่ได้รับอนุญาต

๓.๓ การสำรวจสภาพปัญหาโรงฆ่าสัตว์โดยการทำการสนทนากลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาพบว่า โรงฆ่าสัตว์ที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็ก เป็นกิจการภายในครอบครัวที่ดำเนินการมานาน ส่วนใหญ่มีปริมาณไม่เกิน ๒-๑๐ ตัว ในส่วนของพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้อยู่ ณ ปัจจุบัน พบว่า หากมีการปรับปรุงผู้ประกอบการมีความเห็นว่าควรมีการดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีเวลาในการพัฒนา ปรับปรุง อีกทั้งควรมีการจัดระดับมาตรฐาน ให้มีหลายระดับ เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในการส่งเสริมและให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพ พื้นที่จริง รวมถึงการปฏิบัติได้จริงทั้งผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้อง

ประกอบกับข้อบังคับของกฎหมายที่ใช้บังคับกับโรงฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์ของรัฐ เช่น พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มุ่งเน้นไปที่การฆ่าสัตว์มากกว่าการจำหน่ายเนื้อสัตว์ และไม่ครอบคลุมกับสัตว์ประเภทอื่น รวมทั้งมาตราต่าง ๆ ที่บังคับใช้ในพระราชบัญญัติ

ควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ นอกจากปัญหาเรื่องงบ
ตัวกฎหมายแล้ว พบว่ายังมีปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์
ให้มาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน อิทธิพลและผลประโยชน์ของการเมืองท้องถิ่น การขาด
ที่ไม่ได้มาตรฐาน พนักงานตรวจโรคสัตว์มีน้อย ไม่เพียงพอและขาดความรู้ทางด้านกฎหมาย รวมถึง
ตระหนักรู้และเห็นความสำคัญของการจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ ตลอดจนการที่ผู้บริโภคไม่มีความรู้ ไม่ตระหนักรู้
เห็นความสำคัญของการบริโภคเนื้อสัตว์ที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน เนื่องจากพฤติกรรม ความเชื่อที่ผ่าน
ของผู้บริโภคที่นิยมบริโภคเนื้อสดมากกว่าเนื้อแช่เย็น

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์และ
จำหน่ายเนื้อสัตว์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่
ด้านความเหมาะสมของพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ประมวล
เห็นควรให้มีการปรับปรุง แก้ไขพระราชบัญญัติ ฯ ในบางมาตราที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ การให้มี
แบบครบวงจร การปรับปรุงเรื่องการจัดเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อน เป็นต้น ด้านการก่อตั้งโรงฆ่าสัตว์ ควรจัด
แบบแปลนการตั้งโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานให้มีหลากหลายระดับและหลายขนาด ตามศักยภาพทาง
ผู้ประกอบการและท้องถิ่น อีกทั้งควรมีการส่งเสริมการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการ เป็นต้น ด้านการบังคับใช้
กฎหมาย ที่ประชุมเห็นควรเพิ่มอำนาจในบทลงโทษและตั้งหน่วยงานที่มีอำนาจทางกฎหมายเข้ามา
และควรมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน พิจารณาถึงความไม่พร้อมและสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เป็นอยู่
ณ ปัจจุบัน และด้านสุดท้ายคือ ด้านการบริหารจัดการ ที่ประชุมเห็นควรให้มีการดำเนินงานแบบครบวงจร
ควรเร่งประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริโภคเนื้อสัตว์ที่ปลอดภัย สิ่งสำคัญคือ ควรมีการพัฒนาระบบ
ระบบมาตรฐานอย่างต่อเนื่องและมีการจัดการที่หลากหลาย สอดคล้องกับเงื่อนไข ปัจจัยของพื้นที่

๓.๔ การสำรวจพฤติกรรมการซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภค

ผลการศึกษาพบว่า การเลือกซื้อเนื้อสัตว์ของกลุ่มตัวอย่าง ความสดของเนื้อสัตว์เป็นปัจจัยสำคัญ
ในการเลือกซื้อมากกว่าการเลือกซื้อเนื้อสัตว์ที่มีสัญลักษณ์ความปลอดภัยจากสารปนเปื้อน และวันผลิต
วันหมดอายุ ดังนั้นความเชื่อและพฤติกรรมนี้อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน
เพราะการแช่เย็นเนื้อสัตว์ (chilling) เป็นขั้นตอนสำคัญในการควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ตามมาตรฐาน
การควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ เพื่อป้องกันการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ในเนื้อสัตว์ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อ
ผู้บริโภค การแก้ปัญหาคารฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้มาตรฐานจำเป็นต้องเข้าใจพฤติกรรมการซื้อ
เนื้อสัตว์ของประชาชน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเลือกซื้อเนื้อสัตว์ของประชาชนให้ถูกต้องเป็นปัจจัย
สำคัญในการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่า คนไทยควรได้บริโภคเนื้อสัตว์
ที่มีมาตรฐานเหมือนกับเนื้อสัตว์ที่ส่งจำหน่ายในต่างประเทศ และมีความยินยอมที่จะจ่ายส่วนต่างของราคา
เพิ่มขึ้นถึงประมาณร้อยละ ๘-๒๐ เพื่อซื้อเนื้อสัตว์ที่ได้มาตรฐาน ข้อมูลนี้เป็นสัญญาณที่ดีต่อผู้ประกอบการ
โรงฆ่าสัตว์ด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน

๔. การยกร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

ปัจจุบันกระบวนการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายนั้นถูกบังคับและควบคุมโดยพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการควบคุมและตรวจสอบเพื่อให้กระบวนการฆ่าสัตว์เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร กล่าวคือ มีการควบคุมสุขลักษณะในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ ๔ ประการด้วยกัน กล่าวคือ สุขอนามัยในโรงฆ่าสัตว์ สุขอนามัยในสัตว์ก่อนทำการฆ่า สุขอนามัยของเนื้อสัตว์ที่ได้จากการฆ่า และการกำหนดมาตรฐานสุขอนามัยทั้งสามเรื่องดังกล่าว ซึ่งพบว่ากฎหมายได้บัญญัติขั้นตอนและกระบวนการในการควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยด้านต่างๆ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ก็ยังพบปัญหาหลายประการ คือ

๑) ปัญหาสุขอนามัยในโรงฆ่าสัตว์ สุขอนามัยในโรงฆ่าสัตว์นั้นอาจแยกพิจารณาได้เป็นสองลักษณะ คือ สุขอนามัยของโรงฆ่าสัตว์ และสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ ซึ่งสุขอนามัยของโรงฆ่าสัตว์นั้นหมายถึงทำเลที่ตั้งของโรงฆ่าสัตว์ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่หรือไม่ ดังนั้นจึงมีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) กำหนดไว้ว่า สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีบริเวณเพียงพอที่จะประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ไม่อยู่ใกล้โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อให้เกิดอันตราย เหตุรำคาญหรือความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งจากการวิจัยพบปัญหาบางประการว่า แม้เดิมโรงฆ่าสัตว์จะอยู่นอกพื้นที่ชุมชนก็ตาม แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปความเจริญก็เข้ามาถึง โรงฆ่าสัตว์ที่แต่เดิมอยู่ห่างไกลจากชุมชนก็มีการทำถนนเข้าไปถึงและเกิดการก่อสร้างหมู่บ้านขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์ถูกฟ้องบังคับให้ย้ายโรงฆ่าสัตว์ออกไปจากพื้นที่ เป็นต้น

สุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ หมายถึง กระบวนการในการฆ่าสัตว์ต้องได้มาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ไว้ เช่น โครงสร้างอาคารโรงฆ่าสัตว์รวมถึงพื้นที่ใช้สอยภายในโรงฆ่าสัตว์ จะต้องมีย่านที่การทำงานอย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานและจะต้องมีการสุขาภิบาลที่ดี เช่น ต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้ซากสัตว์หรือเนื้อสัตว์ปนเปื้อนกับสิ่งสกปรก ต้องมีการล้างทำความสะอาด ซ้ำเชื้อโรคเครื่องมือ อุปกรณ์ ก่อนและหลังปฏิบัติงาน อุปกรณ์ต้องทำมาจากวัสดุที่ไม่เป็นสนิมสามารถล้างทำความสะอาดและฆ่าเชื้อได้ง่าย เป็นต้น

การอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบสุขอนามัยทั้งในส่วนของสุขอนามัยในโรงฆ่าสัตว์และสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์ ซึ่งอาจแยกอำนาจในการอนุญาตได้เป็นสองกรณี คือ การอนุญาตให้สร้างโรงฆ่าสัตว์และการอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ โดยผู้ที่มีอำนาจในการอนุญาตให้ก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ได้แก่ กรมโยธาธิการ กรมปศุสัตว์ กรมอนามัย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี และอธิบดีกรมการปกครองด้วย และผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการสั่งพิจารณาอนุญาตแล้วจะเห็นได้ว่า สุขอนามัยของโรงฆ่าสัตว์ทั้งในส่วนของสุขอนามัยในโรงฆ่าสัตว์และสุขอนามัยในกระบวนการฆ่าสัตว์มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ดังนั้นการที่พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แยกขั้นตอนและกระบวนการในการควบคุมตรวจสอบเป็นสองลักษณะคือ ขั้นตอนของการขออนุญาตประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ และขั้นตอนของการขออนุญาตก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์จึงอาจเกิดความ

ลักลั่นในเรื่องหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรให้รวมกระบวนการทั้งสองเข้าไว้ด้วยกัน โดยให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาความเห็นเพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจในการสั่งอนุญาตไปในคราวเดียวกัน

๒) สุขอนามัยในเนื้อสัตว์ก่อนทำการฆ่า พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานสองฝ่ายคือ พนักงานตรวจโรคสัตว์ และพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยพนักงานตรวจโรคสัตว์จะมีหน้าที่ในการตรวจสัตว์ที่จะทำการฆ่าว่ามีโรคหรือไม่ ซึ่งกระบวนการตรวจสอบควบคุมสุขอนามัยในเรื่องนี้มีความสำคัญและจำเป็นมาก แต่จากการศึกษากลับพบว่า บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นี้กลับมิได้มีความรู้หรือประสบการณ์อย่างเพียงพอ เนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดคุณสมบัติในเรื่องความรู้และประสบการณ์ด้านการตรวจเนื้อสัตว์ไว้ ดังนั้นจึงมีความพยายามที่จะแก้ไขให้การทำหน้าที่นี้เป็นของสัตวแพทย์ตรวจโรคสัตว์ ซึ่งต้องได้รับประกาศนียบัตรด้านการตรวจโรคสัตว์ และต้องมีประสบการณ์ด้านการตรวจเนื้อสัตว์ไว้ ซึ่งคณะผู้วิจัยเห็นว่า แม้การกำหนดดังกล่าวจะมีผลดีต่อการควบคุมสุขอนามัยในสัตว์ก่อนทำการฆ่า แต่หากไม่สามารถบังคับใช้ได้ในทางปฏิบัติแล้ว กล่าวคือ มีบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไม่เพียงพอ ก็จะทำให้กระบวนการในขั้นตอนนี้เกิดปัญหาได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมาย ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานตรวจโรคสัตว์เช่นเดิม แต่ต้องมีความรู้ด้านการตรวจโรคสัตว์ซึ่งได้รับการอบรมและได้รับประกาศนียบัตรด้านการตรวจโรคในสัตว์จากกรมปศุสัตว์ และมีประสบการณ์ในด้านการตรวจโรคในสัตว์ด้วย นอกจากนี้ยังต้องได้รับอนุมัติให้ปฏิบัติงานจากกรมปศุสัตว์ด้วย

สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสั่งทำลายเนื้อสัตว์ เพื่อให้การควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยในเนื้อสัตว์ก่อนทำการฆ่าทันต่อสถานการณ์และมีความเป็นเอกภาพ คณะผู้วิจัยเห็นสมควรแก้ไขโดยให้ตัดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในส่วนดังกล่าวนี้ โดยให้เป็นอำนาจของพนักงานตรวจโรคสัตว์ที่จะทำการตรวจโรคในสัตว์และหากพบว่าสัตว์นั้นเป็นโรคก็มีอำนาจสั่งทำลายเนื้อสัตว์ชิ้นนั้นในขั้นตอนเดียวกัน

๓) การควบคุมสุขอนามัยในเนื้อสัตว์ที่ได้ภายหลังจากการฆ่าสัตว์ อาจแยกพิจารณาไว้ที่ข้อสองประเด็นคือ การตรวจโรคในเนื้อสัตว์ และการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งแต่เดิมกฎหมายกำหนดให้การตรวจโรคในเนื้อสัตว์เป็นอำนาจของพนักงานตรวจโรคสัตว์ในการตรวจและหากพบว่าเนื้อสัตว์นั้นเป็นโรคหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหารก็เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสั่งทำลายเนื้อสัตว์นั้นไป ประเด็นดังกล่าวนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุมสุขอนามัยทั้งในขั้นตอนของก่อนทำการฆ่าและภายหลังจากการฆ่าเป็นเช่นเดียวกันคือ การควบคุมให้เนื้อสัตว์ที่ได้จากกระบวนการฆ่าสัตว์นั้นมีความปลอดภัย ดังนั้น จึงสมควรที่จะแก้ไขให้อำนาจในการตรวจและสั่งทำลายให้เป็นของพนักงานตรวจโรคสัตว์ ซึ่งได้รับการอบรมและได้รับประกาศนียบัตรด้านการตรวจโรคในสัตว์จากกรมปศุสัตว์ และมีประสบการณ์ในด้านการตรวจโรคในเนื้อสัตว์ นอกจากนี้ยังต้องได้รับอนุมัติให้ปฏิบัติงานจากกรมปศุสัตว์ด้วยเช่นเดียวกัน

๔) การกำหนดมาตรฐานสุขอนามัยในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ โดยกฎหมายปัจจุบันได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งการควบคุมให้กระบวนการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์ให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารมีความเป็นเอกภาพ คณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์

และการจำหน่ายเนื้อสัตว์จึงต้องประกอบด้วยตัวแทนจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติให้องค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรมและกรมปศุสัตว์

ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์นั้นนอกจากจะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วยังอยู่ภายใต้กฎหมายอีกหลายฉบับ ดังนั้นเพื่อให้การกำหนดมาตรฐานมีความเป็นเอกภาพจึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น กล่าวคือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย และเนื่องจากคณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ถือเป็นองค์กรหลักในการวางมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงฆ่าสัตว์ ดังนั้นจึงควรให้การออกกฎกระทรวงของรัฐมนตวิในเรื่องที่เกี่ยวกับมาตรฐานสุขอนามัยของโรงฆ่าสัตว์ ต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำของคณะกรรมการด้วย

นอกจากประเด็นปัญหาทั้งสี่ประการดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังพบปัญหาที่มีผลต่อความปลอดภัยด้านอาหารบางประการคือ บทกำหนดโทษ การขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่าย และการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่าย ดังนี้

ปัญหาในเรื่องบทกำหนดโทษ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติโทษสำหรับความผิดในฐานต่างๆ ไว้ แยกเป็นสองลักษณะคือ โทษจำคุก และโทษปรับ โดยในความผิดที่มีสภาพความร้ายแรงของความผิดไม่มากนัก เช่น การฆ่าสัตว์เกินจำนวนที่แจ้งไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ก็จะมีเพียงโทษปรับเท่านั้นและสำหรับความผิดที่มีสภาพร้ายแรงต่อสุขอนามัยของผู้บริโภค เช่น การตั้งโรงฆ่าสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการนำเนื้อสัตว์ออกจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นก็จะมีโทษจำคุกไว้ด้วย

โดยบทกำหนดโทษและอัตราโทษที่กำหนดไว้นั้นในบางกรณีไม่สอดคล้องกับสภาพความร้ายแรงของความผิด เช่น ความผิดฐานตั้งโรงฆ่าสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งมีโทษจำคุกเพียงหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท ดังนั้นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้บุคคลใดกระทำความผิด และมีให้ผู้ที่กระทำความผิดและต้องรับโทษแล้วกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับสภาพความร้ายแรงของการกระทำความผิดและสภาพเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน

ในด้านปัญหาการขนส่งเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ไปยังสถานที่จำหน่ายซึ่งจากการวิจัยพบว่า การขนส่งเนื้อสัตว์และซากสัตว์ไม่ได้มาตรฐาน กล่าวคือ ไม่มีการควบคุมอุณหภูมิ ไม่มีการแขวนเนื้อสัตว์ไว้ที่ราวแขวน ซึ่งแต่เดิมพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังมีได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการเข้าไปตรวจสอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรให้มีกระบวนการควบคุมตรวจสอบในขั้นตอนของการขนส่งนี้ โดยให้เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ในการเข้าตรวจสอบยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งเนื้อสัตว์เพื่อตรวจสอบว่าได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ด้วย ประเด็นปัญหาในเรื่องการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายนั้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุดประการหนึ่งเพื่อสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร เนื่องจากการศึกษาพบว่า มีการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์เป็นจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วไปในแต่ละจังหวัด ซึ่งการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์นี้ขาดการดูแล

ด้านสุขอนามัย ความสะอาด ถึงแม้จะมีการออกกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อให้มีกระบวนการควบคุมและตรวจสอบสุขอนามัยของการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ก็ตาม แต่พบว่ายังขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ดังนั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการมุ่งมั่นและใส่ใจที่จะพัฒนาและสร้างโรงฆ่าสัตว์ของตนให้ได้มาตรฐานของกฎหมาย ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการยกเลิกการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ โดยผู้ฝ่าฝืนจะต้องมีบทกำหนดโทษที่รุนแรงในลักษณะเดียวกับ การตั้งโรงฆ่าสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาต

๕. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

๕.๑ มาตรการส่งเสริมการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์

ผลการศึกษาพบว่า โรงฆ่าสัตว์ที่ยังไม่ได้มาตรฐานมีจำนวนมาก และการพัฒนาให้เป็นโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานตามกฎหมายต้องใช้เงินทุนสูงมาก ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ เป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คณะผู้วิจัยเห็นว่าภาครัฐควรมีมาตรการส่งเสริมการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นไป และตามความเป็นไปได้ดังนี้

๑) ควรจะจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติที่ดี (GMP) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองระบบ HACCP ให้เหมาะสมกับขนาดของโรงฆ่าสัตว์

๒) ในมาตรฐานการปฏิบัติที่ดี (GMP) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองระบบ HACCP ควรจะแบ่งให้ชัดเจนว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องมีหรือต้องปฏิบัติ (Shall) และอะไรคือสิ่งที่ควรมี (Should) การตรวจสอบรับรองจะดูที่สิ่งที่กำหนดว่าต้องมีเท่านั้น เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติและตรวจสอบ มาตรฐานสากลมักจะมีแค่เป็นมาตรฐานบังคับ (Requirement Standards) และคำแนะนำ (Guides) เพื่อสนับสนุนให้ทำ

๓) เนื่องจากมีหน่วยงานต่าง ๆ จากหลาย ๆ กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์ มาตรฐานการปฏิบัติที่ดี (GMP) หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองระบบ HACCP จึงควรผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ (มาตรา ๕, ๖) เพื่อพิจารณาความปลอดภัยตลอดจนการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์โดยขยายออกไปให้ครบห่วงโซ่อาหารจากฟาร์มถึงผู้บริโภค

๔) รายละเอียดของมาตรฐานการปฏิบัติที่ดี (GMP) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองระบบ HACCP ควรคำนึงถึงข้อแตกต่างระหว่างสัตว์ใหญ่และสัตว์ปีกด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติ และการตรวจสอบรับรอง

๕) สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ภายใต้กรมปศุสัตว์ ควรขยายขอบเขตให้สามารถรับรองโรงฆ่าสัตว์ขนาดต่างๆ (เล็ก/กลาง/ใหญ่) โดยมีการดำเนินการรับรองระบบประกันความปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด การรับรองระบบความปลอดภัยด้านอาหารควรดำเนินการคล้ายระบบประกันคุณภาพ ซึ่งมีผู้ออกไปรับรองระบบประกันคุณภาพ (Certification Bodies) ซึ่งได้รับการรับรองและขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐ สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ อาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยรับรองและขึ้นทะเบียนของรัฐ (Accreditation Body) การดำเนินการเช่นนี้จะทำให้สามารถมีอำนาจ

ผู้ตรวจสอบรับรองจำนวนมากขึ้นและมีภาคเอกชนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบดูแลโรงฆ่าสัตว์

๖) ควรมีการกำหนดค่าธรรมเนียมในการรับรองมาตรฐานของโรงฆ่าสัตว์ เพื่อไม่ให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ด้านราคา และลดมาตรฐานในการตรวจสอบของผู้เข้ามาให้บริการตรวจสอบภายใต้เงื่อนไขของกรมปศุสัตว์

๗) ควรมีการตรวจสอบระบบของโรงฆ่าสัตว์อย่างน้อยปีละสองครั้ง หากพบว่าไม่ข้อบกพร่อง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการและมาตรฐาน ก็จะมีการแจ้งให้แก้ไข หากไม่ดำเนินการหลังจากตรวจสอบซึ่งในเวลาที่กำหนด ก็จะเสนอให้มีการพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

๘) ควรมีการทำสัญลักษณ์โรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน และทำทะเบียนรายชื่อเพื่อเผยแพร่ให้เป็นข้อมูลแก่ผู้บริโภค

๙) การตรวจสอบระบบตามมาตรฐานความปลอดภัยของอาหารสำหรับโรงฆ่าสัตว์นี้ ถือเป็นเป็นการเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่

๔.๒ การลงทุนดำเนินการโรงฆ่าสัตว์

เนื่องจากกิจการโรงฆ่าสัตว์มีการลงทุนค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่ได้ และมีการกำหนดค่าธรรมเนียมฆ่าสัตว์ที่ต่ำมาก ทำให้การลงทุนภาคเอกชนไม่สามารถแข่งขันและมีกำไรได้ จึงเป็นสาเหตุให้มีการลงทุนน้อย และขออนุมัติเงินกู้ค่อนข้างลำบาก คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการดังนี้

๑) มีการจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานและโรงพักสัตว์มาตรฐานของแต่ละจังหวัด โดยมีงบประมาณสนับสนุนทั้งในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ขนาดของโรงฆ่าสัตว์ควรจะเป็นขนาดเล็ก และกระจายไปในพื้นที่ของจังหวัดเพื่อให้บริการได้ทั่วถึง งบประมาณสนับสนุนและค่าธรรมเนียมควรนำมาใช้ในการบริหารโรงฆ่าสัตว์ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะเชิญธุรกิจภาคเอกชนเข้ามาบริหาร โดยมีการแบ่งรายได้หรือทำสัญญาว่าจ้าง

๒) สนับสนุนให้ธุรกิจภาคเอกชนลงทุนเต็มรูปแบบ โดยเป็นโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานซึ่งสามารถเข้าทำสัญญาค้ำประกันโดยรัฐให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากร และความช่วยเหลือด้านสถานที่ตั้ง

๓) ควรมีการกำหนดรูปแบบแผนผังโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์มาตรฐาน เพื่อประหยัดในการก่อสร้าง และสามารถประมาณการค่าใช้จ่ายและต้นทุนมาตรฐานในการดำเนินการโรงฆ่าสัตว์

สรุปผลการออกใบอนุญาตจัดตั้งโรงพักสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ และการฆ่าสัตว์(ขงส.2)

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เบ็ดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
1	กรุงเทพมหานคร	2	4			5		11
	ฉะเชิงเทรา	0				2	1	3
	นนทบุรี	1						1
	ปทุมธานี	3	9			5	1	18
	พระนครศรีอยุธยา	0	2			6	4	12
	ลพบุรี	4	1			8	2	15
	สระบุรี	3	5			6	6	20
	สิงห์บุรี	0	1			5		6
	สุพรรณบุรี	2	6			16		24
	อ่างทอง	14	3			16		33
รวม		29	31	0	0	69	14	143

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เบ็ดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
2	จันทบุรี	2				4	6	12
	ฉะเชิงเทรา	4	5	2		9		20
	ชลบุรี	18	13			40	2	73
	ตราด	9				2	2	13
	นครนายก	1		1				2
	ปราจีนบุรี	0	5			4	2	11
	ระยอง	2		1		6	2	11
	สมุทรปราการ	8	4	1		4		17
	สระแก้ว	8	3			3		14
รวม		52	30	5	0	72	14	173

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์. (2555). "สรุปผลการออกใบอนุญาตจัดตั้งโรงพักสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ และการฆ่าสัตว์ (ขงส.2)". [ออนไลน์] วันที่ค้นข้อมูล 17 กันยายน 2555. เข้าถึงจาก <http://www.dld.go.th/certify/th/images/stories/BLSC/slaughtevhouse%20consult/Slaughterhouse/statistics/01%2019032555.pdf>

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
3	ชัยภูมิ	2	38	1		16	10	67
	นครราชสีมา	9	8			11	7	35
	บุรีรัมย์	0	1			5	3	9
	ยโสธร	3	9			5	11	28
	ร้อยเอ็ด	11	8			2	7	28
	ศรีสะเกษ	0	26			15		41
	สุรินทร์	0				3		3
	อำนาจเจริญ	1	2				1	4
	อุบลราชธานี	1	20			13	8	42
รวม		27	112	1	0	70	47	257

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
4	กาฬสินธุ์	8	13			3	6	30
	ขอนแก่น	5	6			8	1	20
	นครพนม	0	4			4	3	11
	บึงกาฬ	0	1				5	6
	มหาสารคาม	2	2			1	6	11
	มุกดาหาร	0	1				3	4
	เลย	1	2			1	8	12
	สกลนคร	0	1				14	15
	หนองคาย	0	1			1	10	12
	หนองบัวลำภู	0					10	10
	อุดรธานี	0	1			1	17	19
รวม		16	32	0	0	19	83	150

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
5	เชียงใหม่	0	1			13	1	15
	ลำปาง	5	1			15	2	23
	น่าน	2				4	3	9
	พะเยา	0					8	8
	แพร่	0	12			15		27
	แม่ฮ่องสอน	1				3	6	10
	ลำปาง	0				7	13	20
	ลำพูน	3				14		17
รวม		11	14	0	0	71	33	129

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
6	กำแพงเพชร	0	1			2		3
	ตาก	1	4			6	1	12
	นครสวรรค์	8	1			13	6	28
	พิจิตร	0	3			5		8
	พิจิตร	0				7		7
	เพชรบูรณ์	1				5	3	9
	สุโขทัย	0				7		7
	อุตรดิตถ์	1				6	2	9
อุทัยธานี	3	6			16	1	26	
รวม		14	15	0	0	67	13	109

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
7	กาญจนบุรี	3	31			65		99
	นครปฐม	11	6	1		31		49
	ประจวบคีรีขันธ์	1	1			6	4	12
	เพชรบุรี	14	14			26	1	55
	ราชบุรี	3	17		1	34		55
	สมุทรสงคราม	0				1		1
รวม		32	69	1	1	163	5	271

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
8	กระบี่	1	1					2
	ชุมพร	0				4	2	6
	นครศรีธรรมราช	1				6	2	9
	พังงา	0	2			6		8
	ภูเก็ต	0				1	1	2
	สุราษฎร์ธานี	0				5	4	9
รวม		2	3	0	0	22	9	36

เขต	จังหวัด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
9	ฉะเชิง	0				8		8
	นครราชสีมา	0	2			1		3
	พิจิตร	0	2			10		12
	ยะลา	0	1				2	3
	สงขลา	2	1			8	2	13
รวม		2	6	0	0	27	4	39

รวมทั้งหมด	สัตว์ปีก	โค-กระบือ	เปิดเนื้อ	แพะ	สุกร	สุกร-โค-กระบือ	รวม
	185	312	7	1	580	222	1,307

สถิติสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามโครงการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์

เขต	จังหวัด	เนื้อไก่	เนื้อ เป็ด	เนื้อ ห่าน	เนื้อ แพะ	เนื้อ แกะ	เนื้อ สุกร	เนื้อ โค	เนื้อ กระบือ	จำนวน สถานที่ จำหน่าย เนื้อสัตว์
1	นนทบุรี	32	13				45	20	18	69
1	สระบุรี						2			2
1	สุพรรณบุรี	2	2				4	1	1	9
2	จันทบุรี	1					3			4
2	ฉะเชิงเทรา	2					3	1		3
2	ชลบุรี						9	2	2	11
2	ปราจีนบุรี	6	1				4	1	1	7
2	ระยอง						3			3
2	สมุทรปราการ	1					4	1		6
3	ชัยภูมิ	4					9	1		14
3	นครราชสีมา	14	9	9			21	11	10	30
3	ยโสธร	12	4	4			14	8	7	22
3	ร้อยเอ็ด	1					11	25		35
3	ระยอง						2			2
3	ศรีสะเกษ						3			3
3	อุบลราชธานี	2					4			6
4	กาฬสินธุ์	3					9			12
4	ขอนแก่น							1		1
4	มุกดาหาร	1					1	6		7
4	เลย	2	2				6	1	1	7
4	สกลนคร						22	28		50
4	หนองบัวลำภู							3		3

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์. (2555). "สถิติสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามโครงการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์," [ออนไลน์] วันที่ค้นข้อมูล 17 กันยายน 2555. เข้าถึงจาก <http://www.dfd.go.th/certify/th/images/stories/BLSC/slaughterhouse%20consult/Slaughterhouse/statistics/04%2016032555.pdf>

เขต	จังหวัด	เนื้อไก่	เนื้อ เป็ด	เนื้อ ห่าน	เนื้อ แพะ	เนื้อ แกะ	เนื้อ สุกร	เนื้อ โค	เนื้อ กระบือ	จำนวน สถานที่ จำหน่าย เนื้อสัตว์
4	อุดรธานี						2	2		4
5	น่าน	1					34	16	15	50
5	พะเยา						5	5	5	10
5	แม่ฮ่องสอน	10					22	4	4	29
5	ลำพูน	1					7		1	9
6	กำแพงเพชร	25					9			26
6	ตาก	10	7	7			15	14		25
6	พิจิตร						1			1
6	พิษณุโลก	1					9			10
6	เพชรบูรณ์						28			28
6	สุโขทัย						10			10
6	อุดรดิตถ์	2					4			6
7	กาญจนบุรี	6					32	7		45
7	นครปฐม	19	2				17	1		39
7	ประจวบคีรีขันธ์	5					27	1		28
7	เพชรบุรี	5					9	1		13
8	ชุมพร						30			30
8	นครศรีธรรมราช	10					25	2		28
8	สุราษฎร์ธานี	2					37			39
9	ตรัง						31			31
9	พัทลุง	8					56			56
9	สงขลา						17			17
รวม		188	40	20	0	0	606	163	65	840

หมายเหตุ - จำนวนสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ 1 แห่งสามารถจำหน่ายเนื้อสัตว์ได้มากกว่า 1 ประเภท
 - ข้อมูล ณ วันที่ 16 มีนาคม 2555

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๔-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทริพย์สินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๔-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชย การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๔-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา คารพะประภา